

Cicha noc, święta noc
Pokój niesie ludziom wszem,
A u żłóbka Matka święta
Czuwa sama, uśmiechnięta,
Nad Dzieciątka snem,
Nad Dzieciątka snem.

Cicha noc, święta noc
Pastuszkowie od swych trzód
Biegną wielce zadziwieni,
Za anielskim głosem pieni,
Gdzie się spełnił cud,
Gdzie się spełnił cud.

Cicha noc, święta noc
Narodzony Boży Syn,
Pan wielkiego majestatu,
Niesie dziś całemu światu,
Odkupienie win,
Odkupienie win.

Cicha noc, święta noc
Jakiż w tobie dzisiaj cud
W Betlejem Dziecina święta
Wznosi w górę swe rączęta,
Błogosławi lud,
Błogosławi lud.

Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia

SPIS TREŚCI

Tylko patrzeć, a zabłyśnie gwiazda .... - J. Sobieszczański

Działania Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „S”:

- Stanowisko Rady KSN
- Komunikat z posiedzenia Rady KSN
- Uchwały wyborcze Rady KSN
- Szkolenie „Język jako narzędzie pracy ...”
- Umorzony postępowanie dyscyplinarne ...
- Od KZ NSZZ „S” Pol. Warszawskiej – E. Orkan-Łęcka

Ze strony Komisji Krajowej NSZZ „S”

- Odwołanie terminu „Marszu godności”

• Osiem obszarów negocjacji Rząd - Solidarność

• Nie możemy przywyknąć do wojny ....

• Opinia o projekcie BP na rok 2023

• Piotr Duda pisze list do EKZZ ...

• Dobre zmiany w prawie pracy

Czy to porażka czy sukces? - Zbigniew Bitka

Sprawa mitów na temat witaminy D - Wojciech Pillich

Jak to było z tą pandemią – Wojciech Pillich

Czarnomorski tygiel kulturowy... - Antoni Winiarski

Wybrane wydarzenia

Tylko patrzeć, a zabyśnie gwiazda betlejemska

NSZZ „Solidarność” od dłuższego już czasu, podobnie jak nasz rząd, występuje w sprawie zawieszenia systemu ETS. W celu dodatkowego wsparcia tych działań, we wrześniu Rada Krajowej Sekcji Nauki uchwaliła stanowisko **1/2022** w sprawie Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE - z późniejszymi zmianami. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” **wnosi postulat o niezwłoczne okresowe wstrzymanie obowiązywania Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych Unii Europejskiej oraz zawieszenia do odwołania pobierania opłat ETS z tytułu emisji CO₂ i gazów równoważnych. Dodatkowym uzasadnieniem powyższego postulatu jest związany z tymi opłatami ogromny wzrost kosztów jednostek edukacyjnych i naukowych Unii Europejskiej.** (Tekst stanowiska zamieszczony jest na str. 4.)

Spekulacyjny handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych stał się dodatkowym czynnikiem wpływającym na wzrost kosztów energii, toteż zawieszenie tego systemu, szczególnie w obecnej sytuacji, jest pilnie potrzebne, a wypracowanie nowego systemu, bardziej odpornego na spekulacje, przydałoby się na przyszłość. Komisja Europejska bardzo powolnie reaguje na inicjatywę zawieszenia systemu ETS. Błędem byłoby jednak sadzić, że nie jest zdolna do szybkiego i sprawnego działania. KE potrafi szybko i bardzo sprawnie działać, jeżeli to służy do realizacji, przyjmowanej przez nią, wizji ładu w Unii Europejskiej.

Stanowisko związku zawodowego w tej sprawie powinno być dla Komisji Europejskiej dodatkowym sygnałem wskazującym, że ludzie pracy racjonalnie postrzegają rozliczne przyczyny narastającej trudnej sytuacji gospodarczej większości krajów Unii Europejskiej.

***

Pierwszy i drugi dzień listopada, to dni w których szczególnie wracamy naszymi myślami do pamięci o tych którzy odeszli, także do naszych Koleżanek i Kolegów z Krajowej Sekcji Nauki. Przypomnijmy tych, których pożegnaliśmy w tej kadencji: Jerzy Dudek, Jerzy Jackl, Andrzej Stroiński, Kazimierz Siciński, Jadwiga Wojtasiak, Leszek Koszałka i wielu innych zaangażowanych w działalność związkową w KSN i w komisjach zakładowych. Poświęcali swój czas i energię by lepiej się działo w uczelniach, w instytutach badawczych, w Naszym Kraju. Dziękujemy Im za to. Cześć Ich pamięci.

***

W poprzednich dwóch latach rządził wirus SARS-CoV-2. Rządziły prawa natury. W tym roku zaczęli rządzić ludzie. Rosjanie sterowani przez Putina napadli na Ukrainę. Ukraina miała otworzyć szeroko ramiona i przycisnąć do serca napastnika, ale Ukraińcy przypomnieli o sobie, że są niepodległym narodem, że o niepodległości marzyli od wielu, wielu lat, więc nie chcą z niej zrezygnować. Bronią się bardzo dzielnie. To jest dużym zmartwieniem niektórych rządów państw europejskich, bo gdyby Ukraina szybko padła, to wystarczyłoby kilka gestów oburzenia i wszystko dalej toczyłoby się zgodnie jak planowano. A tak to sytuację zakłóciły Stany Zjednoczone i Wielka Brytania, i jeszcze ta Polska. No i tak to teraz jest.

Wkroczenia wojsk państw sprzymierzonych na pomoc Ukrainie nikt nie planuje, bo zdesperowany Putin może użyć broni atomowej.

Przez pewien czas nasze emocje związane były z piłką nożną – Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej. Jak zwykle wielu miało nadzieję, że nasza drużyna narodowa wysoko zajdzie. Wyszliśmy z rozgrywek grupowych, ale mecz o wejście do ćwierćfinału przegraliśmy, choć tym razem graliśmy nieźle. Tu jednak trzeba przyznać, że trafiliśmy na bardzo mocną drużynę francuską. Ale i tak się pocieszamy, bo przez wiele lat nie potrafiliśmy zakwalifikować się na mistrzostwa świata, albo nie wychodziliśmy poza fazę rozgrywek grupowych.

Grudzień. Coraz bliżej do Wigilii, do Świąt Bożego Narodzenia, no a potem Sylwester i Nowy Rok. Polacy zabiegani, bo oprócz codziennych obowiązków trzeba przygotować dom na święta. Będzie drożej niż w poprzednich latach,

bo w całej Europie wskutek wojny w Ukrainie poszybowały w górę ceny nośników energii, gazu i węgla, a za nimi ceny prądu i nawozów sztucznych. A to uderza w całą gospodarkę. Rosną ceny i rośnie inflacja. Rząd polski na różne sposoby hamuje negatywne skutki wzrostu cen, a tam gdzie to jest realne hamuje także wzrost cen. Podtrzymuje gospodarkę. Dzięki temu nie rozwija się nieszczęście jakim jest bezrobocie. Groziło nam, że w wielu domach święta będą zimne, bo zabraknie węgla. Udało się sprowadzić węgiel z różnych stron świata. W domach będzie ciepło.

W naszym Kraju święta też będą spędzać uciekinierzy z Ukrainy. Jest ich ponad dwa i pół miliona. Wielu z nich podjęło pracę, a dzieci ukraińskie uczą się w szkołach. Oni i my słuchamy komunikatów z Ukrainy, a tam codziennie giną ludzie. Toteż nieprzerwanie, na różne sposoby pomagamy Ukrainie: rząd, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczeństwo.

Pod koniec listopada dla chrześcijan zaczyna się czas wyczekiwania – adwent. W grudniu nastrój wyczekiwania udziela się chyba wszystkim. Wyczekiwania na dni szczególne, Wigilię i Święta Bożego Narodzenia. Dla chrześcijan to pamięć o narodzinach Jezusa – narodzinach Drogi do Dobrego i Mądrego Życia. Dla wszystkich to dni promieniujące spokojem i ciepłem. W naszej szerokości geograficznej bywa, że otoczenie, lasy, pola, ulice i domy są otulone śniegiem, a w domach jest wyjątkowo ciepło, bo dba się, by domownicy dobrze się czuli. Odczucie ciepła jest szczególną cechą tych dni – to także ciepło promieniujące od ludzi. I nastrój świąteczny. Stoły zastawione tradycyjnymi potrawami, pysznymi, przygotowanymi ze szczególną starannością. Choinka rozświetlona kolorowymi lampkami, śpiew kolęd i pastorałek. I nasza specjalność – opłatek który łączy. Jest też nakrycie stołowe czekające na przypadkowego wędrowca. Tak jest i tak było w różnych czasach, tych dobrych i tych bogatych, i w czasach trudnych... Bo to są także dni Dobrej Nadziei.

Z okazji Bożego Narodzenia życzę Koleżankom i Kolegom z „Solidarności”, Waszym Rodzinom, a także Czytelnikom „Wiadomości KSN” – by przychylność Niebios przyniosła nam wszystkim pokój. Życzę także dobrego zdrowia, radości płynącej ze Świąt Bożego Narodzenia i wzbogacenia nas w Dobrą Nadzieję.

Janusz Sobieszczański

Szopka krakowska autorstwa Gabrieli Kaczyńskiej

DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Stanowisko 1/2022

Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

w sprawie Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE - z późniejszymi zmianami
Częstochowa, 23 września 2022 r.

W sytuacji niespotykanego w historii Europy po II Wojnie Światowej wielokrotnego, w latach 2021-2022, wzrostu cen nośników energetycznych w tym cen energii elektrycznej, gazu, węgla, energii cieplnej, w stopniu zagrażającym w bliskiej przyszłości zahamowaniem lub nawet cofnięciem rozwoju gospodarczego oraz niekontrolowanym wzrostem bezrobocia w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej, Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” **wnosi postulat o niezwłoczne okresowe wstrzymanie obowiązywania Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych Unii Europejskiej oraz zawieszenia do odwołania pobierania opłat ETS z tytułu emisji CO₂ i gazów równoważnych. Dodatkowym uzasadnieniem powyższego postulatu jest związany z tymi opłatami ogromny wzrost kosztów jednostek edukacyjnych i naukowych Unii Europejskiej.**

Uzasadnienie

1. Zgodnie z Preambułą uzasadniającą Dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. Kraje Członkowskie i Wspólnota Europejska w pkt. (5) preambuły ustaliły cyt.:

*„(5) Wspólnota i jej Państwa Członkowskie uzgodniły, iż będą wspólnie spełniać swoje zobowiązania w celu zmniejszenia antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych na podstawie Protokołu z Kioto, zgodnie z decyzją 2002/358/WE. Niniejsza dyrektywa ma na celu przyczynienie się do spełnienia zobowiązań Wspólnoty Europejskiej oraz jej Państw Członkowskich bardziej skutecznie, **poprzez skuteczny europejski obrót przydziałami emisji gazów cieplarnianych, z najmniejszym możliwym zmniejszeniem rozwoju gospodarczego oraz zatrudnienia.**”*

Aktualny niespotykany w historii gospodarczej współczesnej Europy wzrost wielokrotny cen nośników energetycznych w latach 2021-2022, za który w około 50% opowiadają opłaty ETS z tytułu emisji CO₂ i gazów równoważnych, powoduje już obecnie stopniowe zamykanie w Europie całych gałęzi przemysłu takich jak huty, fabryki nawozów w stopniu zagrażającym funkcjonowaniu europejskiego rolnictwa i bezpieczeństwu żywnościowemu obywateli UE. W następstwie opłaty ETS powodują gwałtowny wzrost bezrobocia w niektórych dziedzinach gospodarki co jest niezgodne z celami w/w Dyrektywy opisanymi powyżej.

2. W Preambule - uzasadnieniu w/w Dyrektywy 2003/87/WE w pkt. (27) zapisano:

*„(27) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i przestrzega uznanych w szczególności **w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.**”*

W Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2016/C 202/02) w Rozdziale „GODNOŚĆ” w Artykule 4 wprowadzony jest **zakaz nieupoważnionego - nieuzasadnionego karania obywateli Unii Europejskiej** co zapisano:

„Artykuł 4. Nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.”

W Artykule 16 Dyrektywy 2003/87/WE w podrozdziale dotyczącym „**Kary**” zapisano:

„Artykuł 16 ust. 3. Państwa Członkowskie zapewniają, że każdy operator, który nie przekazuje wystarczających przydziałów do dnia 30 kwietnia każdego roku w celu objęcia jego emisji w trakcie roku poprzedniego jest odpowiedzialny za opłacenie kary za przekroczenie emisji. Kary za przekroczenie emisji wynoszą 100 EUR za każdą tonę równoważnika dwutlenku węgla wyemitowaną przez urządzenie, w odniesieniu do którego operator nie przekazał przydziału.”

W sytuacji gdy operatorzy działający legalnie płacą za legalną zgodną z przepisami emisję 1 tony dwutlenku węgla około 80-90 i więcej EUR, a więc cenę praktycznie równą wysokości kary 100 EUR - to jest to równoznaczne i potwierdzające w oczywisty sposób, że Dyrektywa 2003/87/WE karze wszystkich, także legalnych operatorów, a poprzez nich **obciąża karami wszystkich obywateli i przedsiębiorców Unii Europejskiej powodując powszechne opłaty za legalną emisję CO₂ praktycznie w wysokości kar za nielegalną emisję CO₂ ze szkodą dla obywateli i przedsiębiorców.**

Taki stan faktyczny jest oczywistym złamaniem zasady prawnej Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej dotyczącej zakazu stosowania wobec obywateli i przedsiębiorców nieuzasadnionej powszechnej kary bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, co oznacza, że Dyrektywa 2003/87/WE musi być niezwłocznie zawieszona, jako że jej praktyczne stosowanie i działanie powoduje opłaty prawie w wysokości kary. Stosowanie nieuzasadnionej kary w opłatach za emisję CO₂ oznacza naruszenie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, co nie może mieć miejsca w systemie prawnym UE.

3. W Artykule 1 Dyrektywy 2003/87/WE zapisano:

„Artykuł 1. Niniejsza dyrektywa ustanawia system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (zwany dalej „systemem wspólnotowym”) w celu wspierania zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób.”

W mającej miejsce w roku 2022 sytuacji, stosowanie Dyrektywy 2003/87/WE poprzez wielkie opłaty za emisję CO₂ powoduje w skali Europy wstrzymanie i ograniczenia produkcji w wielu gałęziach przemysłu, w tym zamykanie hut, ograniczenia produkcji przemysłu szklarniowego, wstrzymanie lub ograniczenia na przykład produkcji nawozów i żywności. Prowadzi to do gwałtownego obciążenia obywateli UE dodatkowymi dużymi kosztami opłat za emisję CO₂ na poziomie równym lub bliskim karom ustalonym w w/w dyrektywie i jest oczywistym, że Dyrektywa 2003/87/WE przestała działać w sposób efektywny pod względem kosztów oraz jest nieskuteczna, a raczej szkodliwa dla gospodarki Unii Europejskiej i gospodarek jej Państw Członkowskich.

W związku z powyższym uzasadnieniem wydaje się koniecznym **niezwłoczne zawieszenie działania w/w Dyrektywy i wstrzymanie obowiązku ponoszenia opłat ETS za emisję CO₂ i za równoważną emisję innych gazów cieplarnianych** zwłaszcza, że w/w zawyżone do poziomu kar opłaty za legalną emisję CO₂ poprzez niezwykle zawyżone koszty mediów energetycznych **zagrożają w istotnym stopniu dalszej działalności europejskich systemów edukacji i nauki oraz utrudniają działalność i hamują dalszy rozwój europejskich ośrodków przemysłowych, firm i uczelni.**

Uwzględniając powyższe stanowisko i uzasadnienie Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” realizując swoje statutowe cele, dla których została powołana, postanawia niniejsze stanowisko - opinię skierować do wiadomości organów krajowych i europejskich w celu pilnego uwzględnienia obecnych realiów europejskich dla dostosowania Dyrektywy 2003/87/WE do aktualnych potrzeb gospodarczych i społecznych oraz zapozna z niniejszym dokumentem uczelnie oraz otoczenie gospodarczo-polityczne i społeczne.

**Przewodniczący Krajowa Sekcja Nauki
NSZZ „Solidarność”**

Dominik Ernest Szczukocki

Komunikat z posiedzenia Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Częstochowa, 23 września 2022 r.

W dniu 23 września br. Rada KSN NSZZ „Solidarność” obradowała w Częstochowie na Uniwersytecie Humanistyczno - Przyrodniczym im. Jana Długosza.

Obecnych było 20 członków Rady, 2 członków Komisji Rewizyjnej KSN – J. Duda, T. Kolenda oraz goście z Komisji Zakładowej UJD – Przew. KZ NSZZ „S” oraz członkowie Komisji Zakładowej (2 osoby).

W spotkaniu uczestniczyli: JM Rektor prof. Dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, senator RP Ryszard Majer, v-ce Przew. Zarządu Regionu Częstochowskiego Dorota Kaczmarek,

Uczestników obrad przywitał przewodniczący Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Humanistyczno - Przyrodniczym kol. Jerzy Zdański, który przybliżył działania Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” na UJD, podkreślając dobrą współpracę Związku „Solidarność” z Władzami uczelni oraz z Władzami niższych szczebli.

JM Rektor UJD prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska witając zebranych wyraziła zadowolenie, że obrady odbywają się na tej Uczelni i zaprezentowała najważniejsze dane dotyczące osiągnięć i rozwoju UJD.

Senator RP prof. Ryszard Mayer, który jest pracownikiem tej Uczelni podkreślił wysiłki uczelni w celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów naukowych i badawczych.

fot. Małgorzata Kaczyńska

W części roboczej posiedzenia przedstawione zostały bieżące działania Prezydium Rady i poszczególnych Komisji oraz inne sprawy, w tym:

1. Sprawa wzrostu wynagrodzeń i akcji protestacyjnej – Przew. KSN D. Szczukocki przekazał informacje dotyczące wysokości wynagrodzeń zasadniczych pracowników uczelni na dzień 31 grudnia 2021 r., które przedstawiło ministerstwo podczas posiedzenia Sejmowej Podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego w dniu 15 września br., którego tematem były wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym. KSN NSZZ „Solidarność” reprezentowali: Przewodniczący KSN kol. D. Szczukocki oraz z-ca Przew. KSN kol. M. Kisilowski. Ponadto, podczas posiedzenia tej podkomisji, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Wojciech Murdzek przekazał informacje, że od października 2022 r. będą na uczelniach realizowane podwyżki wynagrodzeń zasadniczych wszystkich pracowników w wysokości 4,4%, a od 1 maja 2023 roku planowane są podwyżki tych wynagrodzeń w wysokości 7,9%. Ministerstwo, w Komunikacie z dnia 21 września br. poinformowało o zwiększeniu wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego przyznanych na rok 2022 uczelniom publicznym nadzorowanym przez MEiN oraz uczelniom niepublicznym finansowanym na zasadach uczelni publicznych na podstawie odrębnych ustaw, z przeznaczeniem na podwyższenie od 1 października 2022 r. wynagrodzeń pracowników tych uczelni o średnio 4,4% w odniesieniu do wykonania wynagrodzeń wykazanych w sprawozdaniu budżetowym Rb-70 za rok 2021.

Zdaniem członków Rady, trwająca od listopada 2021 r. akcja informacyjno-protestacyjna powinna być kontynuowana, do czasu wywiązania się Rektorów z obowiązku zrealizowania podwyższenia wynagrodzeń od 1 października br. Niektóre uczelnie np. Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu podpisały już porozumienie o realizacji podwyżek wynagrodzenia zasadniczego swoich pracowników od 1 października br. W dyskusji głos zabrali: B. Dołęga, M. Kisilowski, K. Pszczółka, J. Szymków, M. Sapor, J. Tarnowski, J. Kaczor.

2. Sprawy finansowe – skarbnik KSN kol. Maria Sapor przedstawiła propozycje korekty budżetu Sekcji na rok 2022. W związku z trwającym stanem epidemii nie odbyło się planowane na wiosnę 2022 r. Walne Zebranie Delegatów KSN. Natomiast planowane są dwa stacjonarne posiedzenia Rady oraz Prezydium KSN. Ponadto, uwzględniając wzrost kosztów delegacji oraz dalsze doposażenie biura KSN, skarbnik zaproponowała korektę planu budżetu. Rada podjęła uchwałę dotyczącą korekty planu budżetu na rok 2022.

Przygotowania do wyborów na następną kadencję 2023 - 2028 – w związku z ogłoszeniem przez Komisję Krajową NSZZ „S” kalendarza wyborczego na kadencję 2023 – 2028, Rada podjęła uchwały dotyczące: powołania Komisji Wyborczej, ustalenia klucza wyborczego, terminu wyboru delegatów na WZD KSN NSZZ „S”, ustalenia terminu WZD (maj 2023 r.). Teksty Uchwały są dostępne na stronie [www: Wybory - KSN NSZZ Solidarność \(solidarnosc.org.pl\)](http://www.wybory-knsn.org.pl)

3. Ponadto należy podjąć prace organizacyjne (powołać Komitet Organizacyjny) nad przygotowaniem WZD w II kwartale 2023 r. W dyskusji głos zabrali: D. Szczukocki, B. Dołęga, M. Kisilowski, T. Kolenda, M. Sawicki.
4. Rada przyjęła Stanowisko w sprawie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego w sprawie systemu handlu gazami cieplarnianymi. Rada postuluje zawieszenie działania tego systemu w związku z wysokimi kosztami obciążającymi poszczególne kraje. Stanowisko zostanie przekazane Rządowi RP, KK NSZZ „S”, a także organizatorom spotkania HERSC, które odbędzie się w dniach 27-28 .09.2022 w Brukseli.

5. Kol. Przewodniczący zaproponował, aby kolejne posiedzenie Rady KSN NSZZ „S” odbyło się 3 grudnia 2022 r. Po zakończeniu obrad, w Kaplicy Cudownego Obrazu na Jasnej Górze, została odprawiona Msza Święta w intencji KSN NSZZ „Solidarność”, a następnie uczestnicy obrad Rady KSN mieli możliwość zwiedzania Sanktuarium, po którym oprowadzał i interesująco opowiadał Kolega z NSZZ „Solidarność” Regionu Częstochowskiego.

Organizatorem spotkania Rady KSN była Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Humanistyczno - Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Za wspiane zorganizowanie tego spotkania wszyscy uczestnicy składają serdeczne podziękowania.

Spisali: M. Sapor, B. Dołęga, M. Kaczyńska

Uchwała nr 7/2022
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie składu Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
na lata 2023-2028

Częstochowa, 23 września 2022 r.

Na podstawie Uchwały Komisji Krajowej nr 9/22 ws. Ordynacji wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” uchwala co następuje:

§ 1

Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” powołuje w skład Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na lata 2023-2028 następujące osoby:

1. Aniela Białowolska-Tejchman
2. Wiesław Grygierzec
3. Joanna Lisok
4. Anna Młynarczykowska
5. Justyna Piwowońska
6. Krzysztof Pszczółka
7. Marek Sawicki
8. Roman Szewczyk

§ 2

Traci moc Uchwała nr 37 Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 października 2017 roku.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2022 roku.

Sekretarz Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Dominik Szczukocki

Uchwała nr 8/2022
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku przypadających na jeden mandat
delegata na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
na kadencję 2023-2028

Częstochowa, 23 września 2022 r.

Na podstawie postanowień § 81 Ordynacji wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” ustala na kadencję 2023-2028 następującą proporcję określającą liczbę delegatów na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (dalej WZD KSN):

§ 1

Niniejszą uchwałę stosuje się tylko w organizacji związkowych, których zakładowe/międzyzakładowe zebrania członków lub delegatów podjęły uchwałę o przystąpieniu do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 2

Minimalny okręg wyborczy liczy 40 członków Związku.

§ 3

1. Wybory delegatów odbywają się według następującego klucza wyborczego:
od 40 do 79 członków – 1 delegat
od 80 do 159 członków – 2 delegatów
od 160 do 239 członków – 3 delegatów
oraz dalej 1 delegat na każde rozpoczęte 80 członków.
2. Okręgami uprawnionymi do wyboru delegatów na WZD KSN są:
  - a) regionalne sekcje nauki,
  - b) podstawowe jednostki organizacyjne Związku należące bezpośrednio do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, spełniające wymogi okręgu minimalnego,
  - c) okręgi łączone, o których mowa w § 4.

§ 4

1. W przypadku niespełnienia przez organizacje zakładowe/międzyzakładowe wymogu określonego w § 2 niniejszej uchwały - wybory delegatów odbywają się w okręgach łączonych.
2. Łączenie okręgów wyborczych następuje w drodze dobrowolnego porozumienia między organizacjami zakładowymi/międzyzakładowymi, z zastrzeżeniem § 3 ust. 2a) niniejszej uchwały.
3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 powinno być zgłoszone pisemnie do Komisji Wyborczej KSN oraz drogą elektroniczną w postaci skanu dokumentu na adres ksn@solidarnosc.org.pl w terminie do dnia 15 lutego 2023 r. (liczy się data wpływu do Komisji Wyborczej KSN) celem zatwierdzenia.
4. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, Komisja Wyborcza KSN utworzy okręgi wyborcze łączone z pozostałych organizacji zakładowych, które dokonały wyboru elektorów.

§ 5

W okręgach łączonych wybory delegatów przeprowadza się dwustopniowo:

- 1) wybory elektorów (na zakładowym/międzyzakładowym zebraniu członków), w liczbie jeden elektor na każdą rozpoczętą dziesiątkę członków organizacji zakładowej/międzyzakładowej (do 10 członków – 1 elektor, od 11 do 20 członków – 2 elektorów, od 21 do 30 członków – 3 elektorów, itd.)
- 2) 2) wybory delegatów na WZD KSN (na zebraniu elektorów w okręgu łączonym) w myśl postanowień § 3 niniejszej uchwały.

§ 6

Podstawowym jednostkom organizacyjnym Związku, którym zgodnie z ich liczebnością przysługuje wybór delegatów w trybie określonym w § 3 (czyli stanowią okręg naturalny), nie przysługuje prawo wyboru delegatów na WZD KSN w okręgu łączonym.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 8

Traci moc Uchwała nr 38 Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 października 2017 roku.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2022 roku.

Sekretarz Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Dominik Szczukocki

Uchwała nr 9/2022
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie terminu Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
Częstochowa, 23 września 2022 r.

Na podstawie postanowień Uchwały KK nr 4/22 ws. kalendarza wyborczego na kadencję 2023- 2028 Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” postanawia:

§ 1

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” odbędzie się w dniach 18-20 maja 2023 roku.

§ 2

Miejsce i harmonogram Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” zostaną podane w terminie późniejszym.

§ 3

Traci moc Uchwała nr 39 Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 października 2017 roku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2022 roku.

Sekretarz Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Dominik Szczukocki

Uchwała nr 10/2022
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie terminu wyboru delegatów na walne zebranie delegatów
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
Częstochowa, 23 września 2022 r.

Na podstawie postanowień § 80 Ordynacji wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” postanawia:

§ 1

Termin wyboru delegatów na walne zebranie delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2023-2028 upływa z dniem 30 kwietnia 2023 roku.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2022 roku.

Sekretarz Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Marek Sawicki

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Dominik Szczukocki

SZKOLENIE

JĘZYK JAKO NARZĘDZIE PRACY W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

JĘZYK JAKO NARZĘDZIE PRACY W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

PROF. DR HAB. JOLANTA TAMBOR

03.11.2022

GODZ. 9:00-11:00

szkolenie online - platforma ZOOM

ZAREJESTRUJ SIĘ

JĘZYK JAKO KOD KULTUROWY
ZMIANY W JĘZYKU NA PRZESTRZENI OSTATNICH LAT
JĘZYK JAKO NARZĘDZIE WALKI Z DYSKRYMINACJĄ
JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA
JĘZYK JAKO NARZĘDZIE KOMUNIKACJI
WĘWNĄTRZZWIĄZKOWEJ

NSZZ
SOLIDARNOŚĆ
KRAJOWA SEKCJA NAUKI

Język jako narzędzie pracy w szkolnictwie wyższym.

Język jako kod kulturowy.

Zmiany w języku na przestrzeni ostatnich lat.

Język jako narzędzie walki z dyskryminacją.

Językowy obraz świata.

Język jako narzędzie komunikacji wewnętrzzwiązkowej.

Szkolenie było bezpłatne i kierowane tylko do członków organizacji związkowych funkcjonujących na uczelniach wyższych i instytutach badawczych w Polsce zrzeszonych w Krajowej Sekcji Nauki. Szkolenie poprowadziła prof. dr hab. Jolanta Tambor z Instytutu Językoznawstwa Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, której zainteresowania naukowe koncentrują się m.in.

wokół zagadnień zagadnień poprawności językowej, stereotypów w języku i językowego obrazu świata.

Spostrzeżenia i porady przekazane członkom związków zawodowych na tym szkoleniu mają uświadomić, jak kultura wpływa na język i jak uwarunkowany kulturowo język powinien się zmieniać, aby używanie przestarzałych czy po prostu nieadekwatnych kodów i skryptów kulturowych nie powodowało konfliktów, by służyło porozumieniu w atmosferze pełnego szacunku. Szkolnictwo wyższe i cała sfera nauki w ostatnich latach podlega bardzo intensywnym zmianom. Na uczelniach (i nie tylko) dokonuje się cicha rewolucja kulturowa i językowa. Jak być jej świadomym /świadomą uczestniczką i uczestnikiem? Jak na nią i w niej reagować i jak nie popełniać błędów lub choćby je minimalizować.

Szkolenie odbyło się w formie zdalnej, na platformie ZOOM 03.11.2022.

Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymają zaświadczenie o uczestnictwie – zaświadczenie zostanie wydane przez Krajową Sekcję Nauki.

UMORZONE POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE WOBEK PROF. EWY BUDZYŃSKIEJ

Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Edukacji i Nauki prawomocnie umorzyła postępowanie dyscyplinarne wobec prof. Ewy Budzyńskiej, informuje Instytut Ordo Iuris - czyt. "Komisja odwoławcza uchyla orzeczenie skazujące prof. Ewę Budzyńską i zarzuca Komisji Uniwersytetu Śląskiego brak bezstronności"[¹].

O sprawie prof. Budzyńskiej informowaliśmy w 2020 r., na stronie internetowej KSN, w tym i w biuletynie „Wiadomości KSN” nr 1-2 – patrz: „Kaganiec na usta wykładowcy?” [²]

Przypomnijmy, **dr hab. Ewy Budzyńskiej**, była od 28 lat zatrudnioną na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Po prowadzonym przez nią wykładzie o rodzinie „Międzypokoleniowe więzi w rodzinach światowych”, 12 studentów II roku socjologii uczestniczących w tych zajęciach napisało skargę z datą 21 grudnia 2018 r. do Rektora UŚ na dr hab. Ewę Budzyńską, zarzucając jej narzucanie ideologii anti-choice, poglądów homofobicznych, antysemityzmu, dyskryminacji wyznaniowej, informacji niezgodnych ze współczesną wiedzą naukową oraz promowanie poglądów radykalno-katolickich. *Nie spodobało im się m.in. nazwanie człowieka w prenatalnej fazie rozwoju dzieckiem czy pokazanie badań wskazujących na negatywny wpływ opieki żłobkowej na rozwój dzieci. Studentów oburzyło także przedstawienie definicji małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny. Zaprotestowali również wobec prezentacji wyników badań pokazujących skutki pozostawiania dzieci w konkubinatach jednopłciowych. Ich sprzeciw dotyczył ponadto krytycznego stosunku prof. Budzyńskiej do eutanazji oraz jej rzekomego „antysemityzmu”, który miał się objawiać w przytoczeniu dowcipu zaczerpniętego z kultury żydowskiej.*[²]

Skargę studentów Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej Uniwersytetu Śląskiego. Komisja Dyscyplinarna UŚ ukarała prof. Budzyńską karą nagany.

Pani prof. E. Budzyńska w tej sytuacji złożyła wypowiedzenie z pracy w Uniwersytecie Śląskim.

Na skutek odwołania złożonego przez prawników Instytutu Ordo Iuris, Komisja Dyscyplinarna przy Ministrze Edukacji i Nauki prawomocnie umorzyła postępowanie dyscyplinarne wobec prof. Ewy Budzyńskiej.

Komisja drugiej instancji stwierdziła, że zachowanie polegające na wypowiedzaniu się przez wykładowcę podczas zajęć dydaktycznych na temat zagadnień dotyczących aborcji, eutanazji, preferencji seksualnych czy modelu rodziny nie może być kwalifikowane jako przewinienie dyscyplinarne.

Kara nagany orzeczona wcześniej przez Komisję Dyscyplinarną Uniwersytetu Śląskiego uległa zatarciu.

Sprawiedliwość zwyciężyła, a kto rozliczy się z krzywdy wyrządzonej pani profesor?

¹ <https://ordoiuris.pl/edukacja/komisja-odwolawcza-uchyla-orzeczenie-skazujace-prof-ewe-budzynska-i-zarzuca-komisji>

² <https://www.solidarnosc.org.pl/ksn/pl/news/263/>

OD KOMISJI ZAKŁADOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

W dniu 8 grudnia w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej odbyła się uroczystość złożenia kwiatów pod wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej, umieszczonym na pierwszym piętrze w G. G.

A oto szczegóły:

Poświęcenie wizerunku Matki Boskiej Częstochowskiej odbyło się w dniu **9 listopada 2017 r.** przez ks. Prałata B. Piaseckiego. Wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej został zawieszony, na pierwszym piętrze w G. G. W uroczystości poświęcenia wizerunku Matki Bożej brali udział także przedstawiciele Archikonfraterni Literackiej przy Katedrze św. Jana w Warszawie. Na spotkaniu po uroczystości zaproponowali, aby każdego roku ósmego grudnia, w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej, środowisko Uczelni i przedstawiciele Archikonfraterni Literackiej składali kwiaty przy wizerunku Matki Bożej, jako wyraz wdzięczności za macierzyńską opiekę. MB Niepokalanie Poczęta jest patronką Archikonfraterni Literackiej. Stąd każdego roku ósmego grudnia składane są kwiaty przy wizerunku Matki Bożej. tradycja ta jest podtrzymywana już od wielu lat. Złożeniu kwiatów towarzyszy chwila zadumy i refleksji.

Dla przypomnienia:

Proporzec z wizerunkiem Matki Bożej Częstochowskiej w barwach Politechniki Warszawskiej został pobłogosławiony przez Papieża Jana Pawła II w czasie pielgrzymki do Ojczyzny w stanie wojennym

W czasie swojej drugiej pielgrzymki do Ojczyzny, 17 czerwca 1983 roku w kościele Przemienienia Pańskiego (ojców kapucynów) przy ulicy Miodowej w Warszawie Ojciec Święty Jan Paweł II spotkał się z grupami duszpasterstw specjalistycznych, między innymi duszpasterstwa inżynierów i techników, której opiekunem duchowym był ks. Henryk Krzeszowski. W spotkaniu z Papieżem uczestniczyły dwie osoby z Politechniki Warszawskiej. Sposób udziału w spotkaniu był wcześniej dyskutowany - nie tylko w duszpasterstwie inżynierów i techników, ale także w gronie zdelegalizowanej wówczas Solidarności. Zgodnie z pomysłem ś. p. koleżanki Barbary Madejczyk, przygotowany został proporzec z wizerunkiem Matki Bożej w barwach Politechniki Warszawskiej. Spotkanie trwało znacznie krócej, niż przewidywano, mimo tego możliwe było wygłoszenie prośby skierowanej do Jana Pawła II: „Ojciec Święty, Politechnika Warszawska prosi o pobłogosławienie naszej Madonny Politechnicznej”. Odpowiedzią papieża były słowa:

„Z całego serca błogosławie” i udzielone błogosławieństwo.

Było to niezwykle radosne wydarzenie, długo komentowane w gronie koleżanek i kolegów, dające iskierkę nadziei w czasach, w których odbierano nam wszelką nadzieję.

Ze względu na ówczesną sytuację i z obawy przed możliwą wtedy profanacją cennej pamiątki, proporzec z Madonną został zdeponowany w parafii Najświętszego Zbawiciela pod opieką ks. Tadeusza Jarząba.

Madonna powróciła na Politechnikę w 2005 roku, podczas uroczystości dwudziestopięciolecia NSZZ „Solidarność”. Staraniem Komisji Zakładowej przed wystawieniem na widok publiczny proporzec został oprawiony. Z okazji trzydziestopięciolecia wprowadzenia w Polsce stanu wojennego za zgodą J. M. Rektora, proporzec z Madonną został umieszczony w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej.

Zgodnie z relacją uczestników spotkania z Papieżem - dr inż. Ireny Gronowskiej (Wydz. Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej) i dr inż. Wojciecha Szarańca (Wydz. Elektroniki)

<http://idziemy.pl/spoleczenstwo/matka-boza-w-barwach-politechniki-warszawskiej>

<https://www.biuletyn.pw.edu.pl/Kultura-i-Tradycja/Proporzec-z-wizerunkiem-Matki-Bozej-Czestochowskiej>

Elżbieta Orkan-Lęcka

ZE STRONY KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

<https://www.solidarnosc.org.pl/>

MARSZ 17 LISTOPADA

Decyzją Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" Marsz Godności zostaje zawieszony i **nie odbędzie się w dniu 17 listopada br.**

Powstrzymania wzrostu cen energii

Drastyczny wzrost cen energii jest skutkiem polityki klimatycznej Unii Europejskiej i agresji Rosji na Ukrainę. Aby temu przeciwdziałać rząd wprowadza skomplikowany system wsparcia dla poszczególnych firm, w tym firm energochłonnych, który jest pomocą publiczną i może zostać zakwestionowany przez Komisję Europejską. To oznacza upadłość znaczącej części polskiego przemysłu i utratę nawet miliona miejsc pracy. „Solidarność” domaga się systemowego rozwiązania, polegającego na ustaleniu maksymalnej ceny energii, jednakowej dla wszystkich i wsparcia wytwórców energii oraz odrzucenia unijnej religii klimatycznej, w tym systemu ETS, dekarbonizacji oraz pakietu „Fit for 55”.

Podniesienia wynagrodzeń w sferze finansów publicznych

Proponowany przez rząd poziom podwyżek w roku 2023 w zestawieniu z inflacją nie gwarantuje zachowania siły nabywczej wynagrodzeń w szeroko pojętej sferze finansów publicznych. Chodzi tu nie tylko o państwową sferę budżetową, ale również wszystkie obszary finansowane z pieniędzy publicznych, w tym przez samorządy. „Solidarność” domaga się podwyżek jeszcze w tym roku oraz 20 proc. podwyżki w roku 2023 dla pracowników państwowej sfery budżetowej, oświaty, ochrony zdrowia, cywilnych pracowników sądów, prokuratur, służb mundurowych, wojska, pracowników jednostek samorządowych m.in. pracowników socjalnych, domów pomocy społecznej, administracji samorządowej. Żąda również odmrożenia wskaźnika naliczania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Przyjęcia ustawy dot. emerytur stażowych

Sejm od blisko roku mrozi prace nad obywatelskim projektem „Solidarność” „Emerytura za staż”, a prezydentki projekt skierowany w grudniu ub. roku nie miał nawet swojego pierwszego czytania. Rozwiązanie to zakłada możliwość przejścia na emeryturę po wykazaniu okresu ubezpieczeniowego 40 lat przez mężczyzn i 35 lat przez kobiety, bez względu na wiek. „Solidarność” żąda natychmiastowego odmrożenia prac i dialogu w tej sprawie. To kwestia wiarygodności Zjednoczonej Prawicy, która w 2015 roku zobowiązała się do przyjęcia takich rozwiązań.

**Warszawa, 17 listopada 2022 r.
godz. 12.00**

TRASA MARSZU

Siedziba Komisji Europejskiej

Marszałkowska

Sejm RP

KPRM

Aleje Ujazdowskie

Belwederska

Ambasada Rosji

**WARSZAWA
17 LISTOPADA
GODZ. 12.00**

WWW.MARSZGODNOSCI.PL

Komunikat po nadzwyczajnym posiedzeniu Komisji Krajowej NSZZ “Solidarność” w dniu 16 listopada 2022 r.

Komisja Krajowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” na swoim nadzwyczajnym posiedzeniu podjęła dzisiaj decyzję o zawieszeniu planowanej na jutro akcji protestacyjnej „Marsz Godności”. W obecnej sytuacji wszystkie siły i uwaga powinny być skupione na zagrożeniu w jakim znalazła się Polska, dlatego planowany protest zostanie przeprowadzony w innym terminie.

Komisja Krajowa składa wyrazy współczucia rodzinom i bliskim ofiar tragedii w Przewodowie. W tej dramatycznej chwili jesteśmy razem z Wami. Bez względu na ostateczny wynik śledztwa, winę ponosi Rosja, która dokonała agresji na Ukrainę.

NSZZ „Solidarność” stanowczo podkreśla że postulaty, które stały się powodem zorganizowania „Marszu Godności” są nadal aktualne i „Solidarność” nie zrezygnuje z walki o ich realizację. Stąd apel do Rządu RP, aby kierując się taką samą odpowiedzialnością jak „Solidarność”, podjął natychmiastowe rozmowy w sprawie postulatów.

Niezależnie od powyższego, Komisja Krajowa kieruje do członków Związku i wszystkich struktur zaangażowanych w organizację protestu słowa podziękowania za pełną mobilizację i liczne zaangażowanie. Jednocześnie prosimy o wyrozumiałość. Nigdy w historii Związku nie musieliśmy podejmować tak trudnej decyzji. Jednak nasza Ojczyzna, którą „Solidarność” nie tylko ma na sztandarach, ale i w swoich sercach, wymaga odpowiedzialności i rozwiązań.

Piotr Duda

Osiem obszarów negocjacji Rząd - Solidarność

<https://www.solidarnosc.org.pl/aktualnosci/wiadomosci/kraj/item/21935-osiem-obszarow-negocjacji-rzad-solidarnosc>
środa, 23 listopada 2022

Ruszyły prace nad powołaniem roboczego Zespołu do spraw wypracowania porozumienia pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”. Dzisiaj na zaproszenie szefa Kancelarii Premiera Marka Kuchcińskiego odbyło się pierwsze spotkanie organizacyjne. Zgodnie z ustaleniem po spotkaniu z premierem Mateuszem Morawieckim, które miało miejsce 17 listopada br. po odwołanej manifestacji „Marsz Godności”, zespół taki ma ukonstytuować się do końca listopada.

Grupą negocjacyjną z ramienia Związku pokieruje Henryk Nakonieczny, członek Prezydium KK, odpowiedzialny za dialog społeczny i działy merytoryczne KK. Na czele strony rządowej stanie minister Marek Kuchciński, szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zgodnie z ustaleniami rozmowy będą toczyły się w ośmiu następujących obszarach:

1. Wsparcia przedsiębiorstw energochłonnych w związku z wysoką dynamiką cen nośników energii i gazu.
2. Zmian w systemie polityki energetycznej Polski.
3. Wzrostu wynagrodzeń dla zatrudnionych w sferze finansów publicznych w 2023 roku oraz zmian systemowych w kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej z uwzględnieniem oświaty.
4. Odmrożenia odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
5. Wyłączenia dodatku za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, szczególnie uciążliwych lub niebezpiecznych z płacy minimalnej.

6. Zmian systemowych w funkcjonowaniu oraz finansowaniu Domów Pomocy Społecznej.
7. Ochrony pracowników podlegających szczególnej ochronie, w tym działaczy związkowych.
8. Zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – emerytury stażowe oraz uchylecia wygaszania emerytur pomostowych.

Pełen skład osobowy zespołu roboczego zostanie podany w późniejszym terminie. Przewiduje się również powołanie podzespołów problemowych. Zadaniem zespołu jest wypracowywanie porozumienia pomiędzy Związkiem i Rządem RP.

ml

Nie możemy przywyknąć do wojny na Ukrainie! Nie dla pokoju za wszelką cenę!

czwartek, 27 października 2022

Podczas obrad PERC (regionu europejskiego Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych) jednym z kluczowych punktów debaty była sytuacja na Ukrainie. Liderzy organizacji związkowych z Ukrainy przedstawili przygnębiającą informację o stanie zniszczeń i dramatów, których doświadcza ludność cywilna. Brak energii elektrycznej, ogrzewania i wody staje się normą. Dostęp do służby zdrowia jest znacząco ograniczony, wiele szkół i przedszkoli jest zniszczonych, rośnie liczba wojennych sierot, który nie można udzielić potrzebnego wsparcia – to tylko część z przedstawionych problemów. „To ludobójstwo” – mówiła Natalia Levicka z KVPU.

Nie można zapominać o Ukrainie – to myśl przewodnia wszystkich wystąpień, które towarzyszyły tej debacie. Uczestnicy podkreślali, że jasnym jest kto jest agresorem, a kto ofiarą, i że nie mogą ustawać wysiłki by wspierać Ukrainę na każdym możliwym polu. Co istotne, gdy w dyskusji stanął temat drogi do pokoju na Ukrainie zgodnie twierdzono, że musi to być pokój, który jest akceptowany przez samych Ukraińców. „Nie możemy przywyknąć do tego, że jest wojna” – mówił również Robert Szewczyk z Biura Zagranicznego KK. Podkreślał również, że w związku z nadejściem zimy należy spodziewać się, że nowa fala uchodźców wojennych przybędzie do Europy. Ekspert „Solidarności” zwracał również uwagę na to, że zachodni kapitał zwietrzył na Ukrainie okazję do zrobienia intratnych interesów kosztem społeczeństwa. „Gorączka złota” – nazwał zachowanie biznesu.

Wygłąda jednak na to, że będzie to wspierane przez obecne władze Ukrainy, które niezmiennie forsują antyspołeczne reformy prawa pracy i rynku pracy. Michał Wołyniec, lider KVPU podkreślał brak dialogu ze związkami zawodowymi i brak reakcji na interwencje w sprawie niezgodności wdrażanych regulacji z prawem międzynarodowym. Niemniej, Wołyniec wzywał do wsparcia w zakresie przygotowania Ukrainy do dostosowania się do wymogów unijnych w zakresie polityki rynku pracy i polityki społecznej. „Powiedźcie nam jak skutecznie organizować dialog społeczny” – nawoływał.

Uwadze nie umknęła sprawa rosyjskiego związku zawodowego FNPR, który od pierwszych dni agresji na Ukrainę wspierał działania Kremla. Związkowcy z Ukrainy przywołali fakt wizyty lidera tego rosyjskiego związku Michała Shmakova na Ukrainie i jego zaangażowanie w proces dzielenia rodzin i organizacji przymusowych przesiedleń na teren Rosji. „Poprzyjcie nasz wniosek o wyrzucenie ich z MKZZ” – wzywał Mateusz Szymański z Biura Zagranicznego KK. „Wierzyliście w dialog z FNPR i liczyliście, że coś się zmieni. Zapewniam Was, że nic się nie zmieniło. W ostatnim swoim stanowisku FNPR wzywa wszystkich na front i zapowiada zwycięstwo. Tu nie ma przestrzeni do dyskusji” – podkreślał. Podniósł sprawę VKP - Generalnej Konfederacji Związków Zawodowych – organizacji międzynarodowej, która składa się z postsowieckich związków zawodowych i znajdującej się pod kontrolą FNPR. „Są wśród nas organizacje, które należą do VKP. Jeśli faktycznie chcemy zerwać współpracę z FNPR, to należy jasno określić się co do dalszej przynależności do VKP” – mówił Szymański. Szereg organizacji wspierało tę ocenę działań FNPR i zgadzało się co do potrzeby wyrzucenia ich ze struktur zrzeszających demokratyczne i niezależne związki zawodowe.

ms

Piotr Duda pisze list do EKZZ ws. udziału Donalda Tuska w kampanii w obronie praw pracowniczych

piątek, 4 listopada 2022

Po tym, jak Donald Tusk na prośbę Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych wziął udział w kampanii EKZZ dotyczącej m.in. podniesienia niskich płac pracowników borykających się z obecnym kryzysem, Piotr Duda napisał list do Luky Visentiniego, sekretarza generalnego EKZZ.

Spodziewane wykorzystanie do działań EKZZ wizerunku Donalda Tuska z logo kampanii budzi zaskoczenie i zdumienie szefa Solidarności.

„O ile spodziewałbym się, że będzie on negatywnym bohaterem kampanii, to okazuje się, że Tusk ma być kimś, kto rozpromuje tę związkową inicjatywę. Kimś, kto poprawi rozpoznawalność i przekona do związkowych postulatów” – pisze Piotr Duda.

„Dość przypomnieć, że gdy w duchu dialogu społecznego w 2009 roku wypracowano unikalne w naszych warunkach porozumienie partnerów społecznych dotyczące odpowiedzi na kryzys ekonomiczny, to właśnie rząd Donalda Tuska wyrzucił je na śmietnik, co zakończyło się upadkiem dialogu społecznego. Winą za to Tusk obarczył związki zawodowe. Gdy NSZZ «Solidarność» wzywał do referendum na temat wieku emerytalnego i skutecznie zebrał poparcie dla tej inicjatywy, Tusk i jego partia kompletnie zignorowali społeczny głos. Czas rządów Donalda Tuska to umowy śmieciowe, głodowa płaca minimalna i ataki na związki zawodowe” – czytamy w liście.

Solidarność popiera szereg postulatów EKZZ i uważa prowadzoną kampanię pod hasłem: „Koniec kryzysu niskich kosztów życia: podniesienie zarobków, ulgi podatkowe!” za ważną i potrzebną. W Polsce prowadzone są podobne działania. Ich kulminacją będzie manifestacja organizowana przez "Solidarność" 17 listopada w Warszawie pod hasłem: Marsz Godności.

kk

Dobre zmiany w prawie pracy

Umowy o pracę od 2023 roku ulegną zmianie. Wynika to z zaakceptowania postulatów NSZZ "S", jak również z dyrektyw unijnych, które mają być zaimplementowane do prawa krajowego od 1 stycznia 2023 r.

W przypadku umów o pracę na okres próbny zmieniony będzie czas ich trwania. Zostanie on uzależniony od rodzaju umowy, jaką pracodawca ma zamiar zawrzeć z pracownikiem po zakończeniu okresu próbnego:

- 1) Okres próbny nie będzie mógł trwać dłużej niż miesiąc jeśli pracodawca po jego zakończeniu zamierza zawrzeć umowę o pracę na czas określony krótszy niż 6 miesięcy.
- 2) Dla umowy o pracę na czas określony między 6 a 12 miesięcy okres próbny nie będzie mógł być dłuższy niż 2 miesiące. W obu powyższych przypadkach omawiany termin będzie mógł być wydłużony o miesiąc, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem świadczonej pracy.
- 3) Jeśli pracodawca będzie chciał zawrzeć umowę na czas określony dłuższy niż rok lub na czas nieokreślony, to okres próbny nie będzie mógł być dłuższy niż na 3 miesiące.

Ważną nowością będzie też zrównanie na wielu płaszczyznach umów zawieranych na czas określony z tymi na czas nieokreślony.

Wprowadzony zostanie obowiązek uzasadnienia wypowiedzenia umowy na czas określony przez pracodawcę. Do tej pory obowiązek taki występował jedynie w przypadku umów na czas nieokreślony.

Ponadto pracodawca będzie musiał zawiadomić organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy na czas określony. Niedotrzymanie któregoś z wymienionych obowiązków będzie skutkowało przywróceniem pracownika do pracy.

Nowelizacja przewiduje także wprowadzenie nowego rodzaju wniosku dla pracowników. Będą oni mogli zwrócić się do pracodawcy o zmianę formy zatrudnienia. Jedynym warunkiem, który musi spełnić pracownik, aby móc złożyć taki wniosek, jest zatrudnienie powyżej 6 miesięcy.

Pracodawca będzie miał obowiązek odpowiedzi na każdy taki wniosek oraz uzasadnić ewentualną odmowę. Wniosek o zmianę formy zatrudnienia nie może też być przyczyną zerwania umowy z pracownikiem.

Region Toruńsko-Włocławski NSZZ "Solidarność" / kk

Czy to porażka czy sukces?

Zbigniew Bitka

Podejmując jako temat rozprawy habilitacyjnej, interpretację części twórczości wybitnego polskiego pisarza powieści historycznych, Władysława Lecha Terleckiego, w perspektywie psychologii analitycznej Carla Gustava Junga, liczyłem się z ryzykiem odrzucenia mojej pracy, co też się dokonało. Tryb procedowania habilitacji, jak i odwołań, trwający ponad dwa lata, budził wątpliwości, rodził podejrzenia możliwego, ukrytego tła jej negatywnej oceny.

Decydując się na poddanie się procedurze habilitacyjnej, przyjąłem pewną strategię, którą ku przestrodze innych badaczy (szczególnie tych o nastawieniu interdyscyplinarnym) pragnę pokrótce przedstawić. Postępowanie moje konsultowałem naukowo od strony metodologicznej, merytorycznej i biograficznej.

Pomysł.

Pomysł, by habilitację przeprowadzić w porządku naukowo-artystycznym zasugerował mi onegdaj, zmarły w 2011 r., prof. dr hab. Piotr Kowalski (antropolog, kulturoznawca UO, UJ, UW). Uznał on, że moja wieloletnia działalność artystyczna i organizacyjna jako kierownika literackiego Opolskiego Teatru Lalki i Aktora im Alojzego Smolki, sceny znanej w Polsce i poza jej granicami, powinna być mocnym argumentem za włączeniem tego aspektu do (możliwej w świetle ówczesnej ustawy) procedury habilitacyjnej. Jako znawca krytyki archetypowej, widział zbieżność moich poczynań naukowych i artystycznych. Dotyczyło to w przede wszystkim współpracy z Krystianem Kobyłką, Dyrektorem Artystycznym OTLiA, reżyserem; także autorstwa i współautorstwa scenariuszy, oraz realizacji przedstawień będących wydarzeniami artystycznymi: w tym prapremiery sztuki *And I have uncurtained the night* na teatralnej scenie stynnej nowojorskiej La MaMa 2004 (!), *Golema* w krakowskiej Grotesce 2003, nagrodzonej za mój scenariusz sztuce *Czy mogę stworzyć świat?* Opolskiego Teatru Lalki i Aktora 2001 na XX Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalek, by wymienić najistotniejsze z naszych teatralnych dokonań (nie licząc dwóch redagowanych przeze mnie książek o teatrze, licznych programów teatralnych, artykułów, felietonów, tłumaczeń; oraz, przede wszystkim, wspólnych prac nad repertuarem OTLiA).

Pomysł wydał mi się trafny – łączył on bowiem w całość pracę akademicką i artystyczną. Zgłosiłem przeto propozycję, zgodną z ówczesną Ustawą, o tryb naukowo-artystyczny habilitacji. Jednak okazało się, że Komisja oceniająca moje prace w zasadzie pominęła ten, artystyczny i organizacyjny, wymiar aktywności, jednocześnie zarzucając mi, brak grantów badawczych, organizacji konferencji naukowych (nadmienię, że jako kierownik literacki OTLiA należałem do ścisłego grona organizatorów kilku Ogólnopolskich Festiwalów Teatrów Lalek, zasiadałem w jego Jury, prowadziłem liczne spotkania; na przykład z dramaturgami, jak i dyskusje panelowe; brałem czynny udział w tworzeniu programów edukacyjno-społecznych, także ekologicznych realizowanych przez teatr). Tymczasem, z racji mojego zaangażowania w prace Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność UO i zważywszy na posiadaną i ujawnianą przeze mnie wiedzę o patologicznych sytuacjach akademickich (mobbing, brak lustracji, korupcja) nie liczyłem na przyznanie grantów czy dofinansowania badań (jedyna moja prośba, niestety ustna, do ówczesnego szefa opolskiej polonistyki, byłego aktywisty PZPR, prof. dr. hab. Stanisława G., o zwrot kosztów podróży w związku z uczestnictwem w kursie analizy jungowskiej, od razu została przez niego kategorycznie odrzucona). Komisja habilitacyjna pominęła także, o czym wspominałem, dokonanie na styku teatru i nauki tj. redagowaną przede wszystkim przeze mnie książkę *Żywioły teatru. Ludzie – Idee – Wydarzenia. Opolski Teatr Lalki i Aktora w latach 2007–2017* pod redakcją Zbigniewa Bitki i Alicji Morawskiej-Rubczak (Opole 2017). Tak o niej pisał niedawno, historyk teatru lalek, prof. dr. hab. Marek Waszkiel, który zauważył jej „niezwykle oryginalny koncept”: „W czterech działach zatytułowanych Powietrze, Ogień, Woda i Ziemia porządkuje ona

filozoficzno-antropologiczny, historyczno-literaturoznawczy, psychologiczno-pedagogiczny i kulturowo-socjologiczny aspekt funkcjonowania teatru w minionym dziesięcioleciu. Jest jedną z pierwszych, w naszej literaturze lalkarskiej, prób przeniesienia doświadczenia praktycznego w wymiar teoretyczny” („Teatr Lalek” *Pismo poświęcone krytyce, dokumentacji, historii i teorii teatru lalek*, 2020/2).

Zadanie.

Zadanie, jakie postawiłem przed sobą, jako badacz literatury w aspekcie archetypowym, mitograficznym, polegało na konfrontacji twórczości prozatorskiej Władysława Lecha Terleckiego z ideami Carla Gustawa Junga. Autor znakomitych powieści historycznych, (tematycznie zorientowanych na trudne relacje polsko-rosyjskie w XVIII, XIX i XX wieku) był również wnikliwym psychologiem, który pytał o motywacje postaci znanych z naszych dziejów; moim celem było ujawnienie głębokich, a potencjalnie obecnych w jego narracjach, nieświadomych wzorów, motywów archetypowych, ukazujących źródła literacko prezentowanych obsesji, dylematów moralnych, kompleksów jego bohaterów. Ów trudny, ale ważny i poznawczo płodny obszar badawczy konsultowałem z profesorem z USA, Donaldem Fredricksenem (zmarł w 2015 r.) z Cornell University New York. Znany w świecie filmoznawca, badacz sztuki, a jednocześnie analityk jungowski, interpretator polskiego kina, odwiedzał w Polsce ośrodki akademickie (Warszawa, Poznań, Kraków, Wrocław) aplikując metody jungowskie do analizy polskich filmów, literatury i historii. Jego rady, których udzielił mi w trakcie Siódmych Międzynarodowych Seminariów Jungowskich (Wrocław 2010) wpłynęły, w pewnym stopniu, na kształt książki, „*Zło rodzi się w nieświadomości*. Wybrana twórczość prozatorska Władysława Lecha Terleckiego w świetle krytyki archetypowej i psychologii analitycznej Carla Gustava Junga”, Opole 2019, którą zgłosiłem jako główne dokonanie habilitacyjne. Część rozdziałów książki była publikowana w poważnych wydawnictwach (za przykład patologii uniwersyteckiej uważam fakt, iż za angielską wersję jednego z rozdziałów książki, wydanego w znakomitym wydawnictwie Brill – Boston w USA otrzymałem na UO (w trakcie pierwszej oceny) zaledwie 5 pkt (!), inni autorzy, z innych uczelni Polski otrzymywali za podobne teksty po 75 pkt...); wypracowywałem ich ostateczny kształt poprzez pracochłonne, wielokrotne, postulowane metodą jungowską, analizy.

Niepoprawność polityczna?

Zauważę tu przykrą, ale istotną, budzącą moje wątpliwości, kwestię. To „niepoprawność polityczna” myśli szwajcarskiego psychiatry – jego antykomunizm, rzekomy faszyzm (dla Leszka Kołakowskiego Jung to „psycholog faszystowski”) i bezpodstawnie zarzucany mu antysemityzm; do tego pewien konserwatyzm obyczajowy „mędrca z Bollingen”, a to dla niektórych dzisiejszych nowoczesnych krytyków i teoretyków literatury często trudny „orzec do zgryzienia”, oraz, co dla mnie najważniejsze: założona z góry nieprzystawalność idei jungowskich w hermeneutycznych badaniach literackich (por. Michał P. Markowski i jego opinie w podręczniku *Teorie literatury w XX wieku*; opinie niezrozumiałe w kontekście obecności idei jungowskich we współczesnej humanistyce światowej). Jeśli jedna z moich recenzentek, prof. dr. hab. Aleksandra Ch., z góry założyła niemożność analizy archetypowej prozy historycznej, to arbitralnie zdecydowała o zamknięciu oceny procesu i dokonania naukowego. W książce również, siłą rzeczy pojawiły się niepoprawne politycznie motywy, badacze, których się dziś „nie cytuje”, problemy, których należy unikać. Władysław L. Terlecki w swoich powieściach nieustannie ostrzegał przed agresywną polityką Rosji, przed jej działaniami agenturalnym, prowokacjami. Nie cofał się przed trudnymi problemami etycznymi; nie można mu, na przykład, zarzucić „homofobii”, gdy opisuje działanie rosyjskiego szpiega, homoseksualisty... Ale to w tym momencie historycznym, dla takiej problematyki zaczyna się sfera uniwersyteckiego tabu. Przekroczyłem ją, bowiem w odróżnieniu od innych badaczy, wskazałem na komponent patologiczny, narcystyczno-sadystyczny homoseksualnego, carskiego agenta, bohatera prozy Terleckiego (Boszniak z *Zabij cara*).

Sprzeczne opinie, wątpliwości proceduralne, ostatecznie negatywny werdykt – nieprzyznanie mi tytułu doktora habilitowanego zawiera Uchwała nr 12/2021 Rady Naukowej Uniwersytetu Opolskiego w sprawie

odwołania dra Zbigniewa Bitki... Zacytuję fragmenty tejże Uchwały oraz fragmenty protokołu, aby w skrócie uwypuklić poważne wątpliwości zgłoszone przez jednego z członków Komisji prof. dr. hab. Krzysztofa K. (UAM): „Komisja habilitacyjna w niedostatecznym stopniu zajęła się rozpatrywaniem oceny osiągnięcia naukowego” (...); (prof. K.) „zwrócił uwagę na brak pisemnych opinii przewodniczącego (prof. dr hab. Marian K. UŚ – przyp. Z.B.) i sekretarza Komisji (dr hab. Adrian G. UO – przyp. Z.B.)”; „jego zdaniem nie jest zasadne przedstawianie projektu uzasadnienia uchwały Komisji habilitacyjnej przez jej przewodniczącego przed rozpoczęciem jej posiedzenia, co może wpływać na stanowiska pozostałych członków” (...), podkreślił, że przewodniczący komisji zdecydował o nierozsyłaniu do członków Komisji protokołu posiedzenia, zaś tekst uzasadnienia uchwały, wspólnie przedyskutowany w czasie posiedzenia, członkowie Komisji otrzymali po kilku tygodniach. Profesor K. zgłosił do tego tekstu (do pkt 5) poprawkę...” etc.

Rozbieżne opinie oceniających wydołyła z protokołów i podsumowała, akcentując paradoksalność końcowej decyzji Komisji w swoim stanowisku prof. dr hab. Aneta M. (Rada Naukowa UO): „Ranga monografii, wbrew ostatecznej ocenie negatywnej dorobku Habilitanta, znalazła potwierdzenie w opiniach Recenzentów i Członków Komisji Habilitacyjnej, wyrażonych podczas posiedzenia w dniu 4 września 2020 r. – „nie kwestionuję spójności książki”, „ciekawe”, „bardzo interesujące”, „sprawne”, „efektywne”, „imponujące analizy”, „wrażliwa, subtelna i przenikliwa analiza”, „bardzo cenne antropologiczne nachylenie”, „bardzo nowoczesna formuła krytyki transaktywnej”, „oryginalne tropy”, „otwartość”, „nowe odkrycie”.”

Kontekst historyczny.

Zajmując się tym, co nieświadome w powieściach W.L. Terleckiego, w najmniejszym stopniu nie lekceważyłem tego, co jest ich zasadniczą wartością; sądzę, iż jest nią świadomość i pamięć, „odrabianie lekcji historii”, jak to on sam nazywał. Dzięki uprzejmości żony nieżyjącego od 1999 roku pisarza, pani Lucyny Terleckiej, otrzymałem możliwość kontaktu z jego przyjacielem, redaktorem naczelnym warszawskiego pisma prawników „Palestra”, Stanisławem Mikke. Kontakty między nami zaowocowały dużym artykułem, (włączonym w Aneksie do książki), o publicystyce W. L. Terleckiego na łamach „Palestry”. Naszą dobrą i zakładaną na dłużej współpracę, zakończyła nagła śmierć red. Stanisława Mikke w katastrofie smoleńskiej. Śmierć ta wstrząsnęła mną także w perspektywie przyjętej i realizowanej w trakcie pracy nad książką, hermeneutycznej zasady (postulowanej przez Junga) „nastawienia symbolicznego”, gdyż, pośrednio, sugerowała wystąpienie tzw. efektu synchronicznego, akazualnego. Lęki Terleckiego przed Rosją, (opisywaną i analizowaną przeze mnie, w jego twórczości, w figurach demonicznych archetypów – „Wielkiej, pożerającej Matki”, oraz „Cienia-Trickstera”) – złowieszczo zmaterializowały się w wydarzeniu w lesie smoleńskim w kwietniu 2010 roku. (W książce opisałem tę, niepoprawną politycznie, zbieżność w jednym z przypisów; zjawiska synchronistyczne, faktyczne irracjonalne, pojawiają się podczas terapii analitycznej, oraz, jak mi się to przytrafiło, podczas analiz literaturoznawczych.)

Kontekst autobiograficzny.

Dzisiejszy świat akademicki, humanistyczny, coraz bardziej ideologizowany, staje się „duszny”, zamknięty na poszukiwanie rozumienia i zgłębianie prawdy, skażony jest korupcją i postkomunizmem. Postkomunizm to nie tylko fenomen intelektualny, opisany, na przykład przez prof. Jadwigę Staniszkis, ale rzeczywistość polskiego uniwersytetu. Jako wieloletni członek Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność na Uniwersytecie Opolskim, (także dawny opozycjonista antykomunistyczny, NZZ, Solidarność; za działalność opozycyjną w PRL zostałem odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności), o czym wspominałem, widziałem jego destrukcyjne moce. Nepotyzm, mobbing, korupcja to jego ciągłe symptomy [opowiadali mi o nich, między innymi, odchodzący (z takich powodów) z opolskiej polonistyki profesorowie; to temat na inny, osobny felieton]. Kreowanie sztucznych, „naukowych” wartości, kastowość, finansowe matactwa to również stała jego obecność. Brak lustracji i dekomunizacji to nie tylko symptom, to choroba tocząca od lat nasze środowisko. Zderzenie się z dawnymi towarzyszami, agentami, i ich wychowankami jest bolesne – to oni znają metody operacyjnego rozpracowania, to oni wiedzą jak wykończyć

niewygodnego pracownika, jak go zniszczyć, jak się, na „niezłomnym” naukowcu zemścić. Jak sprawy mętne „wyczyścić” i zatuszować. „Oni” to nie tytuł książki Teresy Torańskiej, to również praktyczny postkomunizm – mafijny, agresywny i bezwzględny. Jego uniwersyteckie oblicze (także opolskie) od lat ujawnia, na przykład, dr Józef Wiczorek na internetowej stronie lustronauki.pl.

Czasem trzeba wystąpić z podniesioną przyłbicą – to oczywiste w przypadku działalności związkowej, społecznej. „Wystawić się” (na „odstrzał”), trywializując; tak czułem się gdy na otwartym zebraniu Solidarności przedstawiałem fakty mobbingu w Instytucie Filologii Polskiej UO, gdy podczas obrad Senatu UO niemal samotnie obstawałem przy lustracji, gdy w trakcie innych jego obrad pytałem o konteksty ideologiczne wykładów gender, gdy witałem na naszej Wszechnicy Solidarności UO dr. Paula Camerona, nieugiętego naukowca doświadczającego homo-terroru, gdy opublikowałem w lokalnej gazecie list otwarty „Uniwersytet: Firma? Trampolina? Czy teatr?” (Nowa Trybuna Opolska, nr 84/2006).

Sukces!?

Wydawało mi się, że sprawa jest już zamknięta. Tymczasem – niedawno ukazała się wydana przez Instytut Literatury książka *Historia i los. Szkice o twórczości Władysława Lecha Terleckiego* (2022). We Wstępie do niej, ku mej radości, znalazłem także moją książkę wymienioną wśród innych, najnowszych prac poświęconych autorowi *Spisku*. Sukces!?! Radość jednak trwała krótko – mimo że dysertacja cytowana była w niej kilkakrotnie, z przypisaniami, w indeksie osobowym *Historii...* nie znalazłem swojego nazwiska. (Przy tej okazji zwracam się do Instytutu Literatury, wydawcy książki *Historia i los*, z uwagą, aby w kolejnym wydaniu skorygował ten brak. Wymazywanie nazwiska to przecież praktyka orwellowskiego Ministerstwa Prawdy, a nie poważnego wydawnictwa, to jego porażka; błąd?!). Przypadek, nieuwaga redaktorów? Sprawdziłem przeto kilka przypisów, nawet tych pojedynczych. Nazwiska autorów znalazły się w indeksie, ale moje nie.

Powrócę do retorycznego i wieloznacznego w istocie pytania, tytułu moich rozważań: Czy to porażka (habilitacja), czy sukces (książka o Władysławie Terleckim już została dostrzeżona i pozostanie)? Porażka? Czy to tylko urojenia, frustracja, podejrzliwość? (Obsesja „Wyklętego” – takim bowiem pseudonimem obdarzyli mnie studenci, o czym dowiedziałem się po latach.) Czy raczej ironiczna diagnoza, w myśl znanego porzekadła: „Jeden raz to przypadek; dwa zbieg okoliczności, ale trzy razy to już spisek” (M. Lackley). Rzecz w tym, że głównym redaktorem *Historii...* jest prof. Marian K., przewodniczący oceniającej mnie komisji habilitacyjnej. Trudne do przełknięcia, prawda?

PS

Do pracy w Wyższej Szkole Pedagogicznej, poprzedniczce Uniwersytetu Opolskiego, na krótko, w orwellowskim roku 1984, przyjął mnie śp. profesor Marian Kaczmarek. SB od razu zainteresowała się początkiem kariery naukowej „Wyklętego”, (co potwierdza poniższy dokument ze zbiorów IPN-u):

Opole, 29.11.1984 r.

TAJNE

Egz. poj.

Notatka służbowa

dot. WSP w Opolu

W dniu 29 listopada wspólnie z kier.[ownikiem] Sekcji III, tow. H.[enrykiem] Czajkowskim, przeprowadziliśmy rozmowę z Rektorem WSP w Opolu, prof. St.[anistawem] Kochmanem. W rozmowie uczestniczył również Dyr. Administracyjny WSP, dr T.[adeusz] Kampczyk.

W trakcie rozmowy poruszono aktualną sprawę pobic studentek przez n/n mężczyznę na terenie miasteczka akademickiego WSP. Uzgodniono, że w tej sprawie Dyr. Adm. poprzez radiowęzeł wew.[nętrzny] przekaze ogólny komunikat oraz dokona okazania portretu pamięciowego kierownikom DS-ów i portierom.

Ponadto wskazano Rektorowi WSP na istniejące nieprawidłowości kadrowe w WSP, gdzie w ostatnim okresie przyjęto mgr J. Krasickiego i mgr Z. Bitkę. Rektor obiecał wyjaśnić sprawę zatrudnienia Z. Bitki, ponadto wyraził zgodę na zacieśnienie kontaktów [SB] z sekcją spraw osobowych. (pogrub. Z.B)

Ponadto na obiekcie przeprowadziłem rozmowy z T.[eresą] Gontarek (kier.[owniczką] Sekcji Osobowej) i Danutą Kozłowską (kier.[owniczką] Sekcji d/s Współpracy z Zagranicą). Od w/wym. uzyskałem zapewnienie otrzymywania bieżących informacji dot. osób przyjmowanych do pracy oraz osób typowanych na wyjazdy, staże, stypendia i seminaria w K[rajach]K[apitalistycznych].

St. Insp. S.III Wydz. III

(-)

W. Wasiak

[adnotacja odręczna:]

zap[oznałem] się

Kier.[ownik] S.[ekcji] III

(-)

[IPN Wr 08/570, s. 56]

Po raz drugi, tym razem skutecznie, profesor Marian Kaczmarek, zatrudnił mnie do pracy na uczelni dopiero po 1989 roku.

ZB.

Sprawa mitów na temat witaminy D

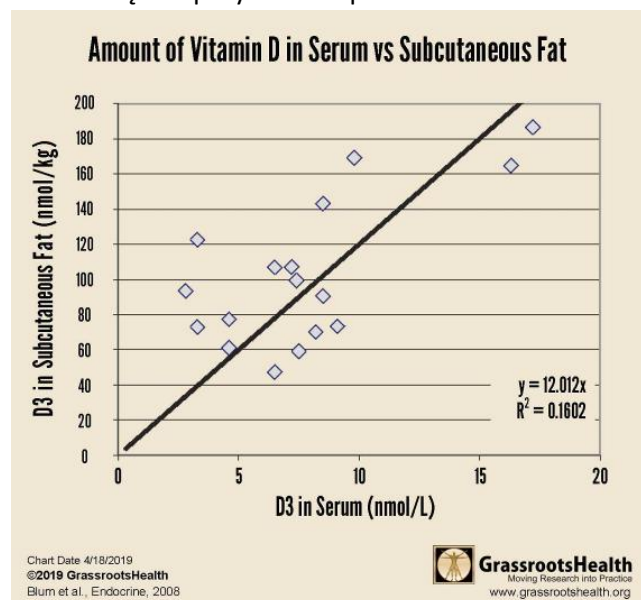
Wojciech Pillich

Poziom witaminy D w organizmie stanowi podstawę jego naturalnej odporności, którą omówiono już wcześniej we „Wiadomościach KSN”³. Spotyka się jednak poglądy podważające celowość czy zakres suplementacji witaminą D. Odniesienie się do tego zagadnienia w niniejszym opracowaniu jest uzupełnieniem tematu naturalnej odporności. Wykorzystano głównie dane opublikowane przez amerykański Nutrient Research Institute GrassrootsHealth⁴.

W ogólnym przekazie mówi się o witaminie D, lecz występuje ona w różnych formach. Witamina D₂ (ergokalcylferol), naturalnie występuje w organizmach roślinnych oraz drożdżach. Witamina, którą przyjmujemy oraz jest wytwarzana w skórze to witamina D₃ (cholekalcyferol), nazywana hormonalną (aktywną), naturalnie występująca w organizmach zwierzęcych. Witamina D₃ jak i D₂ poszczególnych organach mogą zostać przekształcone do form: jako 25-hydroksywitamina D (oznaczana 25(OH)D lub kalcyferiol) a także 1,25-dihydroksywitamina D (oznaczana 1,25(OH)₂D lub kalcytriol). Więcej informacji o przekształceniach witaminy zawarto w końcówce opracowania. W dyskusjach o witaminie D spotyka się tak zwane mity, które zostały kolejno omówione.

Mit 1: Witamina D jest przechowywana w tłuszczu, skąd jest pobierana. Więc nie potrzeba jej uzupełniać, gdyż zażywając jej zbyt dużo, można łatwo doprowadzić do jej toksyczności.

Jest to często spotykane nieporozumienie. Witamina D jest rozpuszczalna w tłuszczach, lecz nie jest to środek do

utrzymywania jej stałego i niezbędnego poziomu w surowicy. W rzeczywistości im więcej tłuszczu dana osoba ma na swoim ciele, tym bardziej prawdopodobne jest, że ma niedobór witaminy D. Istnieje stały stosunek między poziomem witaminy D w surowicy, a poziomem witaminy D w tłuszczu (ok. 12 razy większym), co pokazuje rysunek 1. Przy wzroście i spadku poziomu witaminy D we krwi, podobnie jest z poziomem witaminy D w tłuszczu. Wraz ze wzrostem ilości tłuszczu w organizmie (np. przy otyłości) wzrasta również ilość witaminy D potrzebnej do utrzymania jej prawidłowego poziomu we krwi. Nie jest możliwe uzyskanie właściwego poziomu witaminy D₃ bez jej regularnego przyjmowania z suplementów lub żywności, albo poprzez odpowiednią ekspozycję na słońce.

Rys. 1. Zależność pomiędzy poziomem witaminy D w surowicy oraz w podskórnej tkance tłuszczowej⁵

Mit 2: Witamina D jest toksyczna. Należy uważać i nie przyjmować jej zbyt dużo, gdyż łatwo może stać się toksyczna.

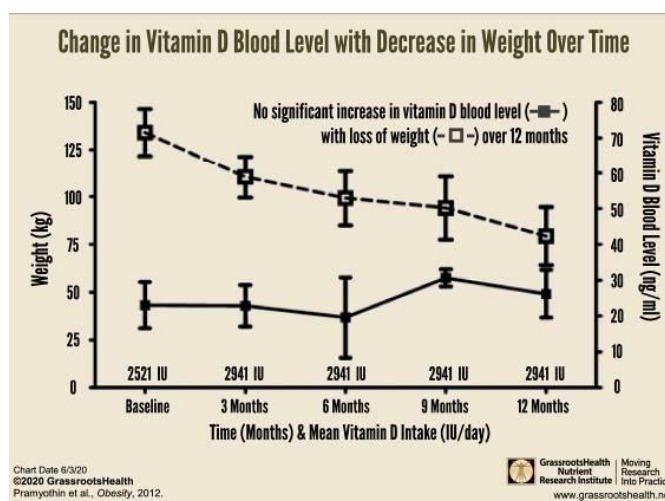
Osoby z nadwagą i otyłością oraz powiązanymi z tym problemami zdrowotnymi, należą do najbardziej zagrożonych niedoborem witaminy D. Zazwyczaj potrzebują od 2 do 3 razy więcej witaminy D niż ludzie o normalnym zakresie wskaźnika masy ciała (BMI). Osoby tracące dużą wagę w krótkim czasie, nie są zagrożone przyjmowaniem witaminy D, co uwidacznia rysunek 2. Witamina D przechowywana w tłuszczu nie może prowadzić do jej toksycz-

³ Pillich W.: Możemy mieć sprzymierzeńca – naturalną odporność. Wiadomości KSN, nr 1-2/2022, s. 18-24.

⁴ Nutrient Research Institute GrassrootsHealth, Encinitas, CA. <https://www.grassrootshealth.net>

⁵ Blum M., Dolnikowski G. i in., Vitamin D₃ in fat tissue. Endocrine, 2008 Feb; 33(1): 90-94. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2839878/>

ności. Zmagazynowana w tkance tłuszczowej, z czasem ulega ona rozkładowi. Bardzo trudno jest osiągnąć toksyczny poziom witaminy D w organizmie.

Rys.2. Zmiana poziomu witaminy D we krwi i masy ciała podczas odchudzania w ciągu 12 miesięcy, przy suplementacji 2941 IU/dzień, -□- - masa, -■- - poz. wit. D

Mit 3. Przyjmowanie witaminy D może spowodować nierównowagę innych składników odżywczych.

W przypadkach, w których poziom witaminy D nie wzrasta w odpowiedzi na zwiększone jej spożycie, zwiększenie spożycia magnezu może skutkować zwiększoną odpowiedzią na suplementację witaminą D, a tym samym wyższym poziomem witaminy D. Przeciwnie, wysokie spożycie niektórych witamin konkurujących z witaminą D, takich jak witamina A w postaci retinolu lub palmitynianu retinolu (nie beta-karotenu), może powodować obniżenie poziomu witaminy D. Ta forma witaminy A znajduje się w żywności pochodzenia zwierzęcego (zwłaszcza w wątrobie) i niektórych suplementach.

Inne ważne składniki odżywcze, które należy wziąć pod uwagę wraz z witaminą D, to witamina K, witaminy z grupy B, cynk, bor i probiotyki.

Mit 4: Aktualne rekomendacje są wystarczające. „Wszystko, czego potrzeba, to 600 IU dziennie, a przyjmowanie większej ilości jest niebezpieczne”.

W 2010 roku National Academy of Medicine (IOM) w swoich wytycznych wprowadziła RDA dla witaminy D ze wszystkich źródeł, w wysokości 600 IU dziennie dla osób w wieku do 70 lat i 800 IU dziennie dla osób w wieku 71 lat i starszych. Miało to umożliwić 97,5% populacji osiągnięcie poziom witaminy D w surowicy co najmniej 20 ng/ml (50 nmol/l). W Polsce zalecana dawka witaminy D wynosi od 600 do 1000 ng/mol/dobę, zależnie od masy ciała, od października do marca lub przez cały rok, jeżeli synteza skórna jest niewystarczająca⁶.

Inni naukowcy korzystając z tych samych danych co IOM oraz oddzielnego zestawu danych z GrassrootsHealth, poprzez analizę statystyczną, uzyskali w przybliżeniu podobny wynik, wykazując jednak, że potrzebujemy dawek około 10 razy większych od zalecanych przez IOM. Instytut GrassrootsHealth, opierając się na danych i konsensusie ekspertów, uznał, że docelowy poziom witaminy D powinien wynosić 40-60 ng/ml.

Badania GrassrootsHealth ile witaminy D potrzeba, aby osiągnąć określony jej poziom w surowicy, wykazały, że przy 97,5% ufności przekracza się poziom 20 ng/ml (50 nmol/l) dla suplementacji wynoszącej 3875 IU/dzień. Witaminę D otrzymuje się również z pożywienia i słońca, a większość uczestników badań otrzymywała tą drogą

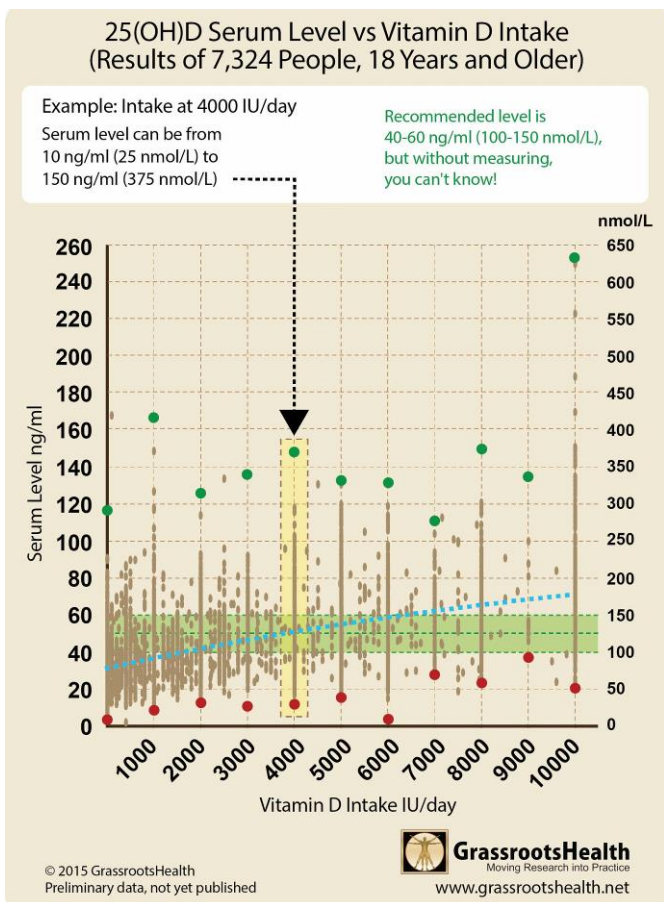
⁶ K. Buczkowski, S. Chlabicz, i inni: Wytyczne dla lekarzy rodzinnych dotyczące suplementacji witaminą D. Forum Medycyny Rodzinnej, 2013;7(2):55-58.
https://journals.viamedica.pl/forum_medycyny_rodzinnej/article/view/34726/25367

około 3300 IU dziennie. Tak więc całkowite dzienne spożycie witaminy D wynosiło około 7000 IU. Jednak poziom w surowicy wynoszący 20 ng/ml jest wystarczająco wysoki aby zapobiec krzywicy. W celu zapobiegania chorobom, zalecany jest poziom w surowicy wynoszący 40-60 ng/ml. Z przeprowadzonych badań wynikało, że potrzeba 12 000 IU/dzień ze wszystkich źródeł, aby dla 97,5% populacji uzyskać poziom 40 ng/ml. Czyli suplementować należałoby się w ilości ok. 9700 IU/dzień.

Mit 5: Testowanie witaminy D nie jest konieczne. Jedynymi osobami, które powinny testować poziom witaminy D, są ci, którzy są uważani za osoby „wysokiego ryzyka” niedoboru.

Kwestia dotyczy innego powszechnego mitu – że jedynymi osobami, które powinny testować poziom witaminy D, są osoby zaliczane do grupy „wysokiego ryzyka” niedoboru witaminy D tj. otyli dorośli; osoby w podeszłym wieku itd. Chociaż z pewnością istnieje większe ryzyko niedoboru witaminy D u niektórych osób, takich jak osoby o, wyż-

szym wskaźniku masy ciała BMI, ciemniejszej skórze i osoby w starszym wieku, to inne czynniki, które są mniej oczywiste, także odgrywają dużą rolę w tym, jak dana osoba reaguje na witaminę D. Dlatego każdy powinien sprawdzić jej poziom. W rzeczywistości prawie każdy (jak wynika to z badań) może być uważany za osobę „wysokiego ryzyka” niedoboru. Dane publikowane w artykule „Możemy mieć sprzymierzeńca – naturalną odporność” w numerze 1-2/2022 „Wiadomości KSN”, pozwalają zapoznać się z wskaźnikami i stanem niedoboru witaminy D w Stanach Zjednoczonych (wg National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES, 2009-2014)) i w Polsce.

Rys.3. Poziom 25(OH)D w surowicy przy suplementacji różnymi dawkami witaminy D. Linia niebieska przerywana oznacza poziom średni.

Suplementacja witaminą D wpływa w szerokim zakresie odpowiedzi na jej stężenia w surowicy, uzyskiwanej przy określonej ilości suplementu, co uwidacznia rysunek 3. Na przykład, przy suplementacji 4000 IU/dobę (zazwyczaj zalecanej), zaobserwowano w surowicy poziomy od 10 ng/ml (25 nmol/l) do 150 ng/ml (300 nmol/l) u poszczególnych osób. Z powodu tak szerokiego zakresu odpowiedzi organizmu, testowanie poziomu witaminy D, jest jedynym sposobem, dowiedzenia się, jak organizm

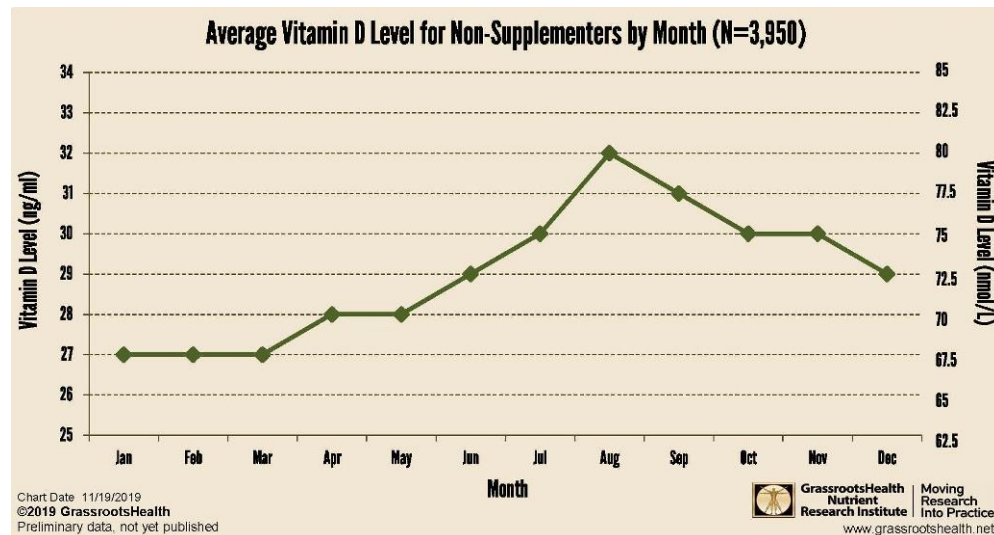
reaguje na przyjmowane suplementy. Regularne badanie poziomu witaminy D i podejmowanie kroków, dla utrzymania stężenia 25(OH)D na docelowym poziomie 40-60 ng/ml (100-150 nmol/l) (w Polsce zalecane 30-50 ng/ml) jest ważne przy wszystkich stanach zdrowia.

Mit 6: Słońce i pożywienie dostarczają wystarczającej ilości witaminy D. „Większość ludzi może uzyskać wystarczającą ilość witaminy D dzięki ekspozycji na słońce i samej diecie” lub „Prawdopodobnie otrzymuje się wystarczającą ilość witaminy D przez około 15 minut ekspozycji twarzy, ramionach i dłoni na słońce, co najmniej dwa razy w tygodniu, bez ochrony przeciwsłonecznej”.

Dla większości ludzi potrzeba więcej niż odświeżenie twarzy, ramion i nóg tylko przez 10-15 minut dziennie (w Polsce zalecana jest ekspozycja trwająca ok. 20 min⁷), a wielu może nie być w stanie uzyskać wystarczającej ekspozy-

⁷ Idem

cji z powodu takich czynników jak: rodzaj skóry, próg pieczenia, szerokość geograficzna, zachmurzenie i dostępność czasu. Na rysunku 4 przedstawiono wahania średniego poziomu witaminy D w ciągu roku dla grupy osób, które nie stosowały suplementacji witaminą D. Najniższy poziom (27 ng/ml) występował między styczniem a marcem. Poziomy 30-32 ng/ml rejestrowano od lipca do listopada. Uczestnicy badań nie osiągnęli średniego minimalnego poziomu 40 ng/ml zalecanego w USA. Wahanie średniego poziomu witaminy D w ciągu roku wynosiło do 5 ng/ml.

Rys 4. Średni poziom witaminy D w ciągu miesięcy roku, dla grupy osób nie stosujących suplementacji

Dodatkowe uwagi: skóra nie może wytwarzać witaminy D ze światła słonecznego wpadającego przez okna, gdyż szyby blokują promieniowanie UVB, witaminy D nie można zmyć ze skóry, a filtr przeciwsłoneczny blokuje promienie UVB, które wytwarzają witaminę D.

Dla określenia wpływu pożywienia na poziom witaminy D, badaniom poddano grupę osób o średnim poziomie 25(OH)D w surowicy wynoszącym 33 ng/ml przy średnim wieku 48 lat. Żywność, która miała wpływ na poziom witaminy D, to były: jajka, mięso i białko. Stężenie 25(OH)D wzrosło o około 2 ng/ml na każdą dzienną porcję jajka i 1 ng/ml na każdą dzienną porcję po 85 g sumarycznie mięsa i białka. Z każdą tygodniową porcją 85 g twarogu z pełnego mleka, 25(OH)D wzrosła w surowicy o około 1 ng/ml.

W tej grupie osób, ani ryby, ani mleko – oba uważane za tradycyjne źródła witaminy D w pożywieniu – nie były pozytywnie powiązane z poziomem witaminy D w surowicy. Innymi produktami, które wydawały się nie robić różnicy, były: masło, owoce/warzywa, oliwa z oliwek, majonez, serek śmietankowy czy śmietana.

Mit 7: Kamienie nerkowe. „Przyjmowanie witaminy D powoduje tworzenie się kamieni nerkowych”.

Mit ten opiera się na współzależności witaminy D z innym składnikiem odżywczym, wapniem. Jednak został on obalony wynikami badań naukowych, a jest wręcz przeciwnie!

Uwaga: Osoby z pewnymi schorzeniami, takimi jak pierwotna nadczynność przytarczyc, sarkoidoza, gruźlica i chłoniak, mogą być nadwrażliwe na suplementację witaminą D i mogą wymagać większej ostrożności podczas suplementacji.

Brak związku między poziomem witaminy D, a częstością występowania kamieni nerkowych wykazały badania:

- w Creighton University, GrassrootsHealth i University of California San Diego School of Medicine dla stężenia od 20 do 100 ng/ml, przeprowadzone w 2013 r. na 2012 dorosłych osobach;
- przeprowadzona przez naukowców z Nowej Zelandii, gdzie metaanaliza (łączenia danych z wielu badań) z 2016 r. obejmowała 19 833 uczestników;
- w Harvard Medical School, której naukowcy ci przebadali aż 45 616 osób w ciągu 14 lat.

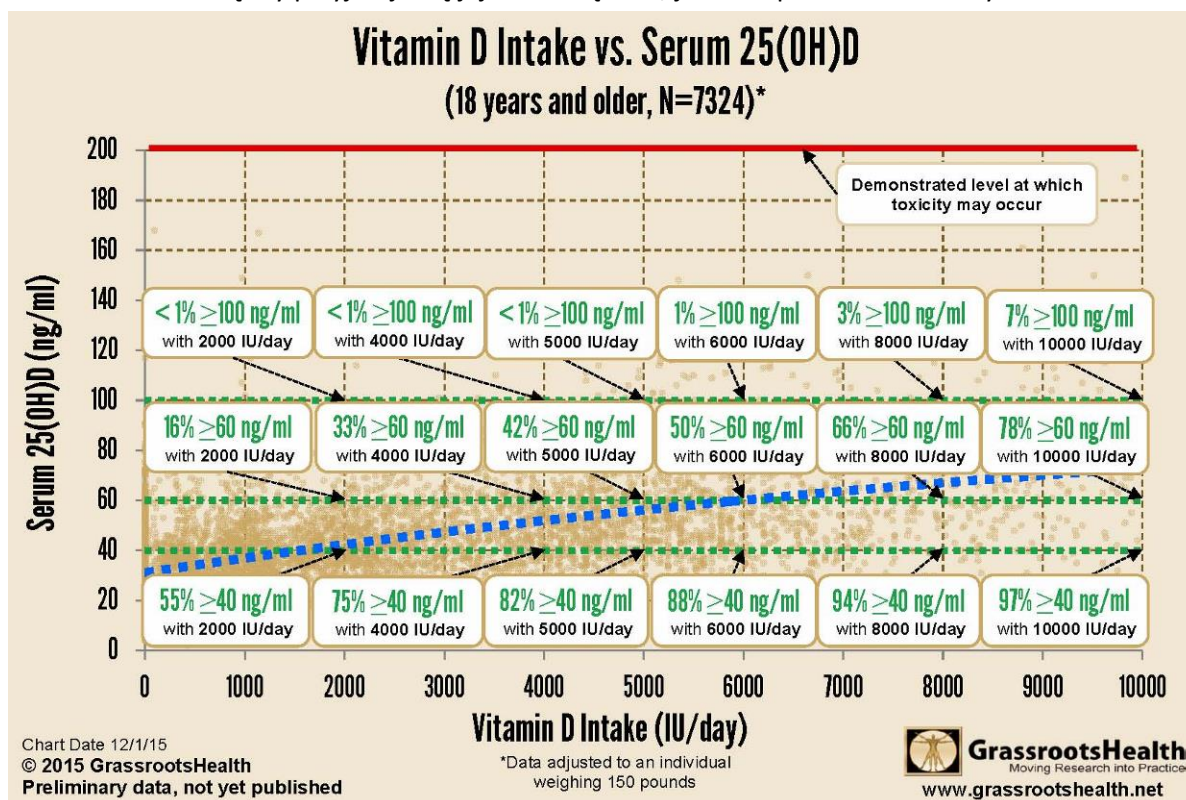
Natomiast badania prowadzone przez Girón-Prieto i in. z udziałem 366 pacjentów oraz autorstwa Ticinesi i in., wykazały, że ogólnie pacjenci, u których utworzyły się kamienie nerkowe, mieli niższy poziom witaminy D, także to że osoby z niskim poziomem witaminy D są ponad dwukrotnie bardziej narażone na rozwój kamieni nerkowych. Sugerowano, aby niedobór witaminy D ponownie rozważyć jako ich potencjalną przyczynę.

Mit 8: Suplementacja witaminą D nigdy nie ma skutków ubocznych „Suplementacja witaminy D zapewnia takie samo bezpieczeństwo dla wszystkich” Czy to prawda?

Niestety nie. Istnieje kilka rzadkich sytuacji, w których osoby z pewnymi schorzeniami mogą doświadczyć nadwrażliwości na suplementację witaminą D, a czasem także na słońce. Osoby z pierwotną nadczynnością przytarczyc (PHPT) lub sarkoidozą i innymi zaburzeniami ziarniniakowymi powinny zachować szczególną ostrożność stosując witaminę D.

Mit 9: Ta sama ilość witaminy D jest dobra dla wszystkich, „Każdy potrzebuje takiej samej ilości witaminy D”.

Dla witaminy D występuje zmienność indywidualnej reakcji na pobieraną dawkę. Wyniki analizy Instytutu GrassrootsHealth – przedstawione na rysunku 5 - wykazują, że wśród wszystkich badanych dorosłych uczestników, przyjmujących z suplementów średnio 4000 IU witaminy D dziennie, około 25% nadal miało jej poniżej zalecanego poziomu 40-60 ng/ml (w USA). Natomiast wśród przyjmujących średnio 10 000 IU, jedynie 7% przekroczyło poziom 100 ng/ml (za toksyczny uważany jest poziom 200 ng/ml), (objawem nadmiaru witaminy D w organizmie jest przede wszystkim brak sił i wyczerpanie, które nie ma innych przyczyn). Reakcje organizmów różnią się do 6 razy na taką samą ilość suplementu! Na przyswajanie witaminy D wpływają: składniki pożywienia (ważnymi są m.in. magnez, witamina K2, wapń), trawienie (np. choroby jelit, wątroby czy trzustki), waga ciała/BMI, genetyka, przyjmowane leki i stan zdrowia, wiek (wraz z wiekiem zmniejsza się zdolność do wytwarzania witaminy D w skórze oraz zdolność nerek do przekształcania witaminy D w jej aktywną formę), ekspozycja na słońce (gdzie, kiedy, jak długo? – stosowanie kremów przeciwsłonecznych, brak ekspozycji w południe (w godz. 10–14 ogranicza wytwarzanie witaminy D) czy kolor skóry (większa ilość melaniny zmniejsza wytwarzanie witaminy D)). Jedynym sposobem dowiedzenia się czy przyjmuje się jej właściwą ilość, jest test poziomu witaminy D.

Rys. 5. Wpływ wielkości dawek witaminy D na poziom witaminy D w formie 25(OH)D w surowicy. Ilość witaminy D uzyskana z pożywienia jest raczej za mała w porównaniu z tym, czego organizm potrzebuje, aby osiągnąć jej właściwy poziom we krwi. Naukowcy z Instytutu GrassrootsHealth zalecają poziom witaminy D po-

między 40-60 ng/ml (100-150 nmol/l) jako optymalny zakres, jednak niektórzy lekarze mogą zalecać nieco wyższy w celu zapobiegania nowotworom.

Mit 10: Hormonalna (aktywna) witamina D jest jedyną formą, która przynosi nam korzyści i jest jedyną ważną dla naszego zdrowia. Czy to prawda?

Zdecydowanie nie. Każda forma witaminy D, nie tylko forma hormonalna, jest niezbędna dla optymalnego zdrowia. Witamina D₃ jest tą którą wytwarzamy lub przyjmujemy, a jej głównym źródłem jest słońce. Promienie słoneczne UVB (o długości fal 290–315 nm), przekształcają prekursor aktywnego metabolitu w skórze w witaminę D₃ lub cholekalcyferol. Dostarczana jest do wątroby w celu konwersji do 25(OH)D₃, lecz witamina D₃ jest również dostarczana bezpośrednio do wszystkich tkanek organizmu. Wiele z tych tkanek, takich jak piersć, okrężnica, prostata i mózg, może przekształcać witaminę D₃ w tkance na inne jej formy. Może pomóc komórkom w walce z infekcjami, chorobami i zaburzeniami autoimmunologicznymi.

Witamina D₃ wytwarzana w skórze może zmniejszać uszkodzenia DNA w komórkach skóry i ułatwiać naprawę DNA bezpośrednio po uszkodzeniu UV oraz zapobiegać śmierci komórek.

Witamina D₃ trafiająca do wątroby jest w jej pierwszym procesie przekształcana w 25-hydroksywitaminę D₃ (lub 25(OH)D₃), formę witaminy D, która jest mierzona we krwi jako wskaźnik ogólnego stanu witaminy D danej osoby. Stosowana postać oznaczenie 25(OH)D przedstawia jej sumaryczny poziom uzyskany z przekształcenia witamin D₃ i D₂.

Witamina D w postaci 25(OH)D₃ w niektórych komórkach i tkankach, w tym układu odpornościowego, mózgu, serca, płuc i innych organów, jest przekształcana do postaci 1,25(OH)₂D₃ i wykorzystywana jako cząsteczka sygnałowa, regulująca stan zapalny, a ponadto kontroluje aktywność limfocytów T.

Konwersja 25(OH)D₃ do formy witaminy D, 1,25(OH)₂D₃, odbywa się głównie w nerkach. Ta funkcja witaminy D₃ służy głównie regulowaniu wchłaniania wapnia w jelitach. Część tej konwersji odbywa się również w komórkach, poza nerkami, w układzie parakrynnym (o działaniu miejscowym w pobliżu komórki, która ją wydzieliła).

Witamina D₂, dostarczana do organizmu wraz z pokarmami pochodzenia roślinnego, również ulega procesowi dwuetapowej aktywacji w wątrobie i nerkach.

Regularne przyjmowanie witaminy D₃ jest ważne ponieważ związek ten znika z organizmu. Okres półtrwania witaminy D w układzie autokrynnym (o działaniu na komórki, które ją wydzieliły) wynosi około 24 godziny. Tak więc, aby miała znaczący wpływ na funkcje komórkowe, potrzebne jest jej codziennie podawanie. Okres półtrwania 25(OH)D jest znacznie dłuższy, 2-3 tygodnie, dlatego jest to bardziej wiarygodny sposób pomiaru indywidualnego poziomu witaminy D. Natomiast okres półtrwania 1,25D wynosi tylko cztery godziny, co znacznie utrudnia jej dokładne testowanie.

Suplementację mogą ułatwić kalkulatory⁸, które umożliwiają dobór dziennej dawki witaminy D dla osoby, zależnie od jej masy ciała, aktualnej ilości suplementacji oraz aktualnego i docelowego poziomu witaminy D w surowicy.

---

⁸ Vitamin D*calculator™ https://www.grassrootshealth.net/project/dcalculator/?_ga=2.156574332.632500116.1644532145-140821520.1644532145

Jak to było z tą pandemią ?

Wspominając rocznicę, warto przypomnieć, że wolność można stracić na różne sposoby. **19 października.** Aktualny przykład przytoczył prof. Jean-Francois Delfraissy, powołany przez prezydenta Francji, przewodniczący Rady Naukowej ds. polityki koronawirusa do lipca 2022 r., który opuszczając Radę Naukową powiedział:

„Patrząc wstecz, wszystkie decyzje, które podjęliśmy nie przyniosły efektu. Szczepionka, którą wybraliśmy, nie była właściwa, bo nie miała wpływu na przenoszenie wirusa ani na ochronę pacjentów. Nie powinniśmy byli tak po prostu atakować wolności obywateli. Powinniśmy byli bardziej wziąć pod uwagę zdanie obywateli.”

Jego słowa 19 października br. zacytował na konferencji w Parlamencie Europejskim, prof. med. Christian Perronne, epidemiolog, m.in. były wiceprezes grupy ETAGE - grupy ekspertów zajmujących się polityką szczepień ochronnych w regionie europejskim WHO.

11 października. „Czy szczepionka Pfizer COVID została przetestowana pod kątem zatrzymania transmisji wirusa, zanim trafiła na rynek?” — zapytał w Parlamencie Europejskim holenderski poseł Robert „Rob” Roos (EKiR), podczas przesłuchania Janine Small - prezesa firmy Pfizer ds. międzynarodowych rynków rozwiniętych. Pani prezes odpowiedziała: „Jeśli chodzi o pytanie, czy wiedzieliśmy o zatrzymaniu immunizacji, zanim wprowadzono ją na rynek ... nie”, prawdopodobnie mając na myśli „przenoszenie”, a nie „immunizację”. „Musieliśmy naprawdę poruszać się z prędkością nauki (move at the speed of science), aby naprawdę zrozumieć, co dzieje się na rynku”. „To skandal”, stwierdził później Roos w filmie, udostępnionym na Twitterze, argumentując, że napomnienie, aby „szczepić się dla innych, zawsze było kłamstwem.” ... „To usuwa całą podstawę prawną dla paszportu COVID.”

...

<https://lynwoodtimes.com/2022/10/11/covid-transmission-221011/>

6 października. Podczas gdy znaczna część świata żyje obecnie poza Covidem, ... Chiny stały się wyjątkiem, coraz bardziej nie nadążając za światem. Wobec Covid, narasta niechęć, ponieważ Chińczycy walczą nie tyle z wirusem, ile z nieelastycznymi i często arbitralnymi rządowymi metodami „zero Covid”. W prasie występuje solidna oficjalna obrona postępowania Partii wobec Covid-19, która mówi o ciągłym niebezpieczeństwie za pomocą znanych sloganów, takich jak „wytrwałość to zwycięstwo” - okrzyk nawiązujący do Rewolucji Kulturalnej. „Przy wykonywaniu należytej pracy polegającej na normalizowaniu zapobiegania i kontroli epidemii „leżenie” (lying down) nie jest wyjściem” — czytamy w prasie. „Niektórzy widzą, że niektóre kraje na zewnątrz wybierają „płaskie leżenie” (lying flat) w obliczu epidemii. Uważają, że utrzymanie dynamicznego zera wiąże się z zbyt dużymi kosztami dla naszego kraju i że powinniśmy iść w ich ślady, osiągając współistnienie z wirusem. To skrajnie błędny i nieodpowiedzialny pogląd.” „Leżenie płasko” stało się popularnym hasłem KPCh na określenie niedopuszczalnego znużenia, kontrastującego z odpowiedzialną i zdecydowaną postawą przywództwa KPCh. „W obliczu trudności i niepowodzeń nie „leżeć płasko” i nie ulegać demoralizacji, ciężko i intensywnie pracować — taka jest postawa członka Komunistycznej Partii Chin”.

Przedstawiono fragmenty komentarza nt. polityki koronawirusa w Chinach, napisanego przez Davida Bandurskiego dyrektora Centrum Dziennikarstwa i Medioznawstwa CMP w ramach „Chińskiego projektu medialnego” Uniwersytetu w Hongkongu.

<https://chinamediaproject.org/2022/10/06/no-lying-down-on-covid/>

11 grudnia. Masowe protesty mieszkańców Chin przeciwko programowi „0 Covid” wymusiły na rządzących liberalizację obostrzeń covidowych.

Wybrał Wojciech Pillich

Czarnomorski tygiel kulturowy: Rumunia i Bułgaria

Antoni Winiarski

Z biegiem lat zastanawiamy się skąd pochodzimy... Rodziców, dziadków najczęściej znamy. Ale z pradziadkami, prapradziadkami już może być kłopot, gdyż zawieruchy wojenne lub kataklizmy sporo namieszają. Kim byli nasi przodkowie? Skąd pochodzili? Na to pytanie szczególnie trudno odpowiedzieć mieszkańcom Rumunii i Bułgarii.

Przodkowie wszystkich dzisiejszych Europejczyków skądś przybyli.

10 mln lat temu zaczął się Paleolit, starsza epoka kamienia. Najstarsze na świecie ślady istot dwunożnych, mających palce u nóg ułożone tak, jak ułożone są u współczesnych nam ludzi, czyli paluch u nogi nie jest przeciwstawny, jak kciuk u ręki, odkrył na Krecie dr Gerard Gierliński z Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie. Ślady te liczą aż 4,5 mln lat. [1]

W maksimum epoki lodowej, 20 tys. lat temu, poziom oceanów był o 140 m niższy niż obecnie, a woda była zgromadzona w lodowcach. Ułatwione były wędrówki pomiędzy kontynentami i wyspami. Od tego czasu klimat zaczął się ocieplać i to ocieplenie trwa nadal. Dzisiaj poziom oceanów jest podobny do tego, jaki był 120 tys. lat temu.

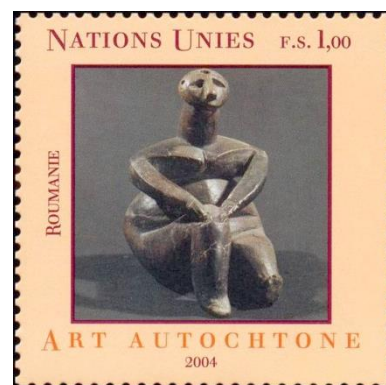
Ocieplenie klimatu i ustępowanie lądolodu spowodowało napływ ludów wędrownych do Europy. Do najstarszych znalezisk archeologicznych należą dwa posążki z polerowanej gliny znalezione w 1956 r. na cmentarzysku kultury Hamangia w Cernavodă (okr. Konstanca, Dobrudża, Rumunia). Nazwano je posążkami Myśliciela (wys. 11,5 cm, szer. 7,5 cm) i żony Myśliciela. Myśliciel siedzi na stołeczku. Datowane są one na okres ok. 4900 – 4700 lat przed Chr. Zdjęcia posążków Myśliciela i żony Myśliciela widnieją na znaczkach pocztowych, kartkach i pieczętkach okolicznościowych. [2]

Rumunia i Bułgaria.

Myśliciel. [2]

Żona Myśliciela. 11,4 cm x 5,4 cm. Narodowe Muzeum Historii i Archeologii w Konstancy. [2]

Już na najstarszej mapie znanego Grekom świata, wykonanej przez geografę i historyka Hekatajosa z Miletu (550-476 przed Chr.), zaznaczona jest Tracja (teren dzisiejszej Bułgarii). Hekatajos w „Dziejach” pisał też o Dakach. Historyk i podróżnik Herodot z Halikarnasu (484-426 przed Chr.) zaznaczył na mapie obszary zamieszkiwane przez Traków i Daków (teren dzisiejszej Rumunii), a obszary te oddzielał Dunaj. Trakowie utworzyli silne państwo istniejące od V do III wieku przed Chr., a potem ulegli romanizacji lub hellenizacji. Również Dakowie utworzyli państwo, które istniało od 60 r. przed Chr., aż do początku II wieku. W latach 101–106 Rzymianie pod wodzą cesarza Trajana pokonali Daków. Dacja stała się prowincją rzymską. Stacjonowały w niej dwa rzymskie legiony. Dla upamiętnienia zwycięstwa nad Dakami, w 113 r. w Rzymie wzniesiono Kolumnę Trajana. Dzisiaj, Rumuni szukając swych korzeni odwołują się do tych odległych czasów.

Gdy ok. 272 r. cesarz Aureliusz wycofał legiony rzymskie z Dacji, tę rzymską prowincję Dację zasiedlali Hunowie (IV-Vw.), Gepidzi, Longobardowie oraz Awarowie.

Słowianie zaczęli przybywać do południowo-wschodniej Europy od VI w.

Na terenie dzisiejszej Rumunii istniały trzy organizmy państwowe: na południu Wallachia z Bukaresztem, na wschodzie Mołdawia z Jassy i na północy Transylwania (Siedmiogród) z Alba Iulia i Kluż-Napoka. W Transylwanii od IX w. osadnictwo prowadzili Węgrzy, którzy też sprowadzili kolonistów niemieckich, zwanych Sasami. Sasi założyli 7 warowni, stąd nazwa Siedmiogród. Węgrzy panowali w Siedmiogrodzie do 1918 r. tworząc niezależne państwo lub zależne od sąsiadów, m.in. Turcji, z wyjątkiem okresu V-IX 1600, kiedy Siedmiogród zajął gospodar Wołoszczyzny i Mołdawii Michał Waleczny. Traktat wersalski z 1919 r. potwierdził przyłączenie Siedmiogrodu oraz terenów położonych na zachód od niego do Rumunii. W 1922 r. Ferdynand I został koronowany na króla Rumunii na dziedzińcu prawosławnej katedry koronacyjnej Świętej Trójcy. Uroczystość nie odbyła się w prawosławnej katedrze, bo Ferdynand I był katolikiem. Głagolica była używana w Rumunii do 1860 r. Od XIX wieku język rumuński był reroomanizowany – słowa pochodzenia nieromańskiego, np. słowiańskie, zastępowano wyrazami z innych języków romańskich, głównie francuskiego i włoskiego.

Mury obronne twierdzy Alba Carolina w Alba Iulia zbudowane w XVIII w. za cesarza Karola VI w miejscu rzymskiej twierdzy. Z lewej strony – katedra prawosławna św. Trójcy (XX w.), z prawej strony katedra katolicka św. Michała (XIII w.). Rumunia.

Grobowiec królowej Węgier Izabeli Jagiellonki (1519-1559), żony króla Węgier Jana Zápolyi, w katedrze św. Michała w Alba Iulia. Od 1991 r. archidiecezja Alba Iulia podlega bezpośrednio papieżowi.

Alba Iulia była stolicą Siedmiogrodu do 1690 r.

W katedrze św. Michała pochowani są:

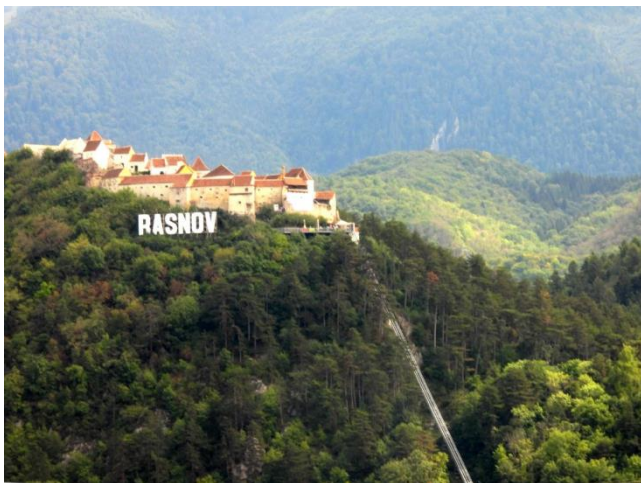
- János Hunyadi (1387-1456) regent-gubernator Królestwa Węgier,
- Królowa Izabela, żona Jana Zápolya,
- Jan II Zygmunt Zápolya (1540-1571) król Węgier i książę Siedmiogrodu,
- Andrzej kardynał Batory, książę-biskup warmiński i książę Siedmiogrodu w 1599 r.,
- Gábor Bethlen (1580-1629) książę siedmiogrodzki, opolski i raciborski, król Węgier 1620-1621 oraz
- bp Áron Márton (1896-1980), Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Sibiu (Rumunia). Od lewej: wieża Ratusza, kościół katolicki św. Trójcy, dawniej jezuitów, gotycki kościół NMP – katedra Ewangelicka. Z tyłu Góry Fogaraskie. Rumunia.

Zamek Făgăraș z 1310 r. Po 17 września 1939 służył jako więzienie dla polskich żołnierzy internowanych w Rumunii.
Prawosławna katedra św. Jana Chrzciciela z XX w. Fogarasz, Rumunia.

Chłopski zamek Râșnov XIII/XIV w. Rumunia.

Zamek Bran z XIV w., znany jako zamek Drakuli. Rumunia.

Irlandzki pisarz Abraham Stoker w zamku umieścił akcję swej powieści „Dracula” za pierwowzór bohatera biorąc gospodarza wołoskiego Włada III Palownika (1431-1476). Wład III Palownik władał zamkiem w Poenari, a nie zamkiem w Bran.

Zegar na luterzańskim Czarnym Kościele, zbudowanym jako katolicki gotycki kościół św. Marii w końcu XIV w. Braşów, Rumunia.

Gospodarstwo domowe XIX w. Dumitra, Siedmiogród. Narodowe Muzeum Wsi w Bukareszcie założone w 1936 r., 272 obiekty.

Pod koniec VII w. na teren dzisiejszej Bułgarii przybyli Tureccy Protobułgarzy, którzy zasymilowali się wśród Słowian, a w IX w. przyjęli język słowiański. Bułgaria powstała w 681 r., a chrześcijaństwo w obrządku wschodnim przyjęta w 864 r. W 885 r. przyjęli głagolicę jako oficjalny alfabet. Potem Bułgaria została podbita przez Bizancjum, a następnie stała się częścią Imperium Osmańskiego. Turcy zwiększali podatki nakładane na ludność nie muzułmańską, przymusowo nawracali z prawosławia na islam, siłą wcielali młodych mężczyzn do janczarów, których trzon stanowili chrześcijańscy chłopcy odebrani siłą od rodziców i poddani islamizacji. Kobiety chrześcijańskie włączano do haremów, aby rodziły dzieci swoim muzułmańskim panom. Po wielu latach, w wyniku wojen i powstań, Bułgaria odzyskała niepodległość. W latach 2001-2005, po demokratycznych wyborach, premierem republiki został były car Symeon II.

Pomnik-mauzoleum króla polskiego i węgierskiego Władysława Warneńczyka (1424-1444) umieszczone w trackim kopcu w 1935 r., na miejscu bitwy pod Warną 10.11.1444 r. Warna, Bułgaria.

Trójnawowa cerkiew św. Jana Chrzciciela, X w., teraz muzeum. Cerkiew wzniesiona na fundamentach wczesnobizantyjskiej trójnawowej bazyliki pochodzącej z VI wieku. Nesebyr, Bułgaria.

Aładza koło Warny. W 25-metrowej skarpie w XII w. mnisi wykuli pomieszczenia prawosławnego monasteru – cele, kuchnię, refektarz, kaplicę. Zachowały się malowidła. Do dawnego klasztoru wchodzi się teraz po schodach.

Pałac letni rumuńskiej królowej Marii, wnuczki angielskiej królowej Wiktorii oraz rosyjskiego cara Aleksandra II. Pałac otacza ogród, który teraz jest ogrodem botanicznym.

Krzyż nad prawosławną kaplicą św. Mikołaja na przyładku Kaliakra nad Morzem Czarnym. Bułgaria.

Pobitite Kamuni. Kamienny Las koło Warny. Kamienne kolumny są puste w środku. Sięgają do 10 m wysokości. Bułgaria. [3]

Piękne krajobrazy, wiele zabytków i coraz lepsza infrastruktura turystyczna. Bardzo skomplikowana historia tych terenów ukształtowała społeczeństwa, które starają się znaleźć jedność w różnorodności.

Tekst i zdjęcia: Antoni Winiarski z wycieczki we wrześniu 2022 r.

[1] Proceedings of the Geologists' Association. Volume 128, 2017, 697-710

[2] http://www.archeofil.pl/index.php?go=neolit_plastyka_ne Dostęp XI 2022

[3] <http://www.kik.katowice.opoka.org.pl/images/pliki/Biuletyny/biu371.pdf> str. 23 Dostęp XI 2022

WYBRANE WYDARZENIA

Październik – listopad - grudzień 2022

15 października. Prokuratura Europejska (EPPO) wszczęła dochodzenie w sprawie zakupów szczepionek przeciwko koronawirusowi przez UE, w związku z rolą przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen w tej sprawie. Własne śledztwo podjął organ nadzorujący budżet UE, Europejski Trybunał Obrachunkowy. Agencja odkryła, że szefowa KE interweniowała we wczesnych rozmowach z firmą Pfizer, odsuwając zwykłe zespoły negocjacyjne, aby osobiście wypracować wstępną umowę, inaczej niż w przypadku innych umów. Komisja odmówiła przedstawienia sądowi jakichkolwiek dokumentów dotyczących wstępnych negocjacji tej konkretnej umowy.

19 października. Donald Tusk zażądał powołanie parlamentarnej komisji śledczej w sprawie afery podsłuchowej. Uważa, iż niezależna komisja mogłaby wyjaśnić na czym polega wpływ rosyjskich służb na energetyczną politykę PiS-u. Na łamach „Newsweeka” ukazały się fragmenty zeznań współnika Marka Falenty, Marcina W. sugerujące, że Prawo i Sprawiedliwość doszło do władzy w 2015 roku dzięki temu, że podsłuchy miały zostać sprzedane Rosji. Dwa dni temu na Twitterze napisał „Przykra sprawa. Nie lekceważę jej. ...odniosę się do niej publicznie. Tak, to o aferze podsłuchowej. Pisowskiej aferze. I o scenariuszu napisanym dla Kaczyńskiego obcym alfabetem”. (W okresie rządów D. Tuska Platforma Obywatelska głosowała w Sejmie przeciwko takiej Komisji.) D. Tusk wskazywał także na celowość wsłuchania się w zeznania świadka koronnego w aferze podsłuchowej Marcina W. Prokuratura Krajowa upubliczniła wieczorem protokoły wyjaśnień i zeznań Marcina W., współnika Marka Falenty. W protokołach znalazły się słowa o przekazaniu 600 tys. euro w reklamówce "dla rządzących". Według relacji świadka pieniądze te zostały przekazane synowi D. Tuska w torbie plastikowej dyskonta „Biedronka”. (W rozmowie z dziennikarzami syn D. Tuska nazwał te wyjaśnienia bzdurami.)

20 października. Niedawno wybrana pani premier Wielkiej Brytanii Liz Truss zgłosiła swą dymisję. Głównym powodem dymisji jest zamieszanie w ustalaniu polityki podatkowej.

21 października. Chiny. Xi Jinping pozostał na stanowisku sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Chin oraz Centralnej Komisji Wojskowej. Podczas swojego wystąpienia na XX zjeździe Komunistycznej Partii Chin oświadczył *Chiny nigdy nie wyrzekną się możliwości użycia siły przeciwko "elementom separatystycznym" na Tajwanie.*

W Poznaniu zakończył się 16, najstarszy na świecie Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego. Pierwszą nagrodę zdobyła Japonka **Hina Maeda**.

R. Sikorski zaatakował prezydenta RP A. Dudę za przeprowadzenie telefonicznej rozmowy z prezydentem Iranu Ebrahimem Ra'isim. Na Twitterze napisał "Że co?! Gdy irańskie drony niszczą Ukrainę, gdy przez Iran przewala się fala represji, Andrzej Duda dzwoni do rzeźnika z Teheranu, mordercy tysięcy dysydentów i komplementuje pokojową politykę terrorystycznego reżimu mułłów? Czy Prezydent nam zwariował?"

Rozmowa prezydenta A. Dudy była uzgodniona z prezydentem Ukrainy. Rzecznik ukraińskiego MSZ podziękował prezydentowi RP za pomoc w komunikacji ze stroną irańską.

25 października. W Polsce, w nocy, można było obserwować częściowe zaćmienie Słońca, W momencie kulminacji zaćmienia Księżyc zasłaniał około 46% tarczy słonecznej. (Foto. A. Winiarski)

Nowym premierem Wielkiej Brytanii został **Rishi Sunak** brytyjski polityk pochodzenia indyjskiego. Upřednio zajmował stanowisko kanclerza skarbu.

Foto autorstwa Simon Walker / HM Treasury - Flickr, OGL 3,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=106282571>

26 października. Senat RP zawiesił rozpatrywanie uchwały Sejmu RP w sprawie reparacji wojennych od Niemiec. "do czasu, aż nie zostaną dostarczone" dwa dokumenty - nota dyplomatyczna oraz odpowiedź strony niemieckiej.

29 października. Polska podpisała porozumienie z USA o współpracy w wybudowaniu elektrowni jądrowych w naszym kraju. Polski rząd wybrał amerykańską firmę Westinghouse, zaawansowaną w technologii jądrowej, na partnera w realizacji pierwszej elektrowni jądrowej. Przewidywana lokalizacja, to Pomorze, rejon Lubiawo-Kopalino. Będzie to inwestycja państwowa.

Rosja zawiesza porozumienie o transporcie ukraińskiego zboża. To reakcja Rosjan na ataki na flotę Czarnomorską stacjonującą w Sewastopolu.

31 października. Trwa ostrzeliwanie infrastruktury miejskiej (elektrowni, wodociągów, ...) w wielu miejscowościach ukraińskich. W Kijowie 80% mieszkańców jest pozbawionych wody z sieci wodociągowej. Są także problemy z zasilaniem energią elektryczną. Rosjanie chcą doprowadzić do kryzysu humanitarnego w Ukrainie.

Wicepremier Jacek Sasin podpisał w Seulu porozumienie w sprawie zaangażowania Korei Południowej w rozwój energetyki jądrowej w Polsce. Prawdopodobnie chodzi tu o budowę drugiej elektrowni atomowej w rejonie Pątnowa. Ma to być inwestycja prywatna. W zarysowanych wstępnych planach, w Polsce mają być wybudowane trzy elektrownie atomowe, pierwsze dwie łącznie z sześcioma reaktorami.

1 listopada. Święto Wszystkich Świętych. Od lat, w tym dniu masowo odwiedzamy cmentarze. W wielu miejscowościach w wigilię uroczystości Wszystkich Świętych 31 października organizowane są barwne procesje świętości. To nowa inicjatywa, promująca inne wartości niż w zabawach Halloween.

2 listopada. Dzień Zaduszny. W Polsce to drugi dzień powszechnego odwiedzania grobów.

W obwodzie Królewieckim ogłoszono, że przestrzeń powietrzna jest otwarta dla lotów, a więc także z Bliskiego Wschodu i z Afryki. Zarysowała się obawa, że Rosja planuje kolejny kryzys migracyjny, tym razem na granicy rosyjsko – polskiej. W tej sytuacji zapadła decyzja o budowie tymczasowej przegrody na tej granicy. Będzie to przeszkoda złożona z trzech szeregów drutu ostrzowego o wysokości 2,5 m i szerokości 3 m. Z czasem zostanie także zainstalowany elektroniczny system strzegący (system perymetryczny).

Rosja, po interwencji ONZ, będzie dalej przestrzegać ustalenia o transporcie zbóż z portów ukraińskich.

Sąd zarejestrował fuzję Orlenu i PGNiG. Będzie to trzeci co do wielkości przychodów koncern paliwowo-energetyczny w Europie i 155. na świecie.

4 listopada. W Gdańsku odbył się uroczysty pogrzeb prochów dziesięciu bohaterskich obrońców Westerplatte.

Opozycja z niechęcią odnosi się do planów rozwoju energetyki jądrowej w Polsce. Europejski L. Miller nawet zapowiada, że Unia Europejska może zablokować budowę elektrowni przez firmę amerykańską. Wielu działaczy opozycji występuje przeciwko budowie przegrody na granicy z obwodem królewieckim.

Kanclerz Niemiec Olaf Scholz złożył jednodniową wizytę w Pekinie. Spotkał się z przywódcą Chin Xi Jinpingiem. Zabiega o rozwój współpracy z Chinami.

7 listopada. W Egipcie rozpoczyna się szczyt klimatyczny ONZ. Przewiduje się, że będą przyjęte nowe cele mające przeciwdziałać procesowi ocieplenia klimatu Ziemi. Prezydent A. Duda będzie uczestnikiem tego szczytu.

8 listopada. A. Duda wystąpił podczas szczytu klimatycznego. Poinformował o osiągniętych przez Polskę celach klimatycznych i obecnej sytuacji wywołanej agresją Rosji, w tym narastanie kryzysu energetycznego i inflacji – co należy uwzględnić planując dalsze cele klimatyczne.

UE grozi karami za obniżenie stawek VAT wprowadzonych w Polsce w tarczach antyinflacyjnych. Aby tego uniknąć rząd musi wprowadzić nowe formy wsparcia ludności.

W USA zakończyły się wybory reprezentantów do Kongresu, tj. do Izby Reprezentantów i do 1/3 Senatu.

11 listopada. Narodowe Święto Niepodległości. 104 rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę. Główne uroczystości odbyły się w Warszawie, ale świętowała cała Polska, a także Polacy przebywający poza granicami naszego Kraju. Prezydent RP, Marszałkowie Sejmu i Senatu, Premier Rządu i ministrowie w godzinach porannych składali wiązanki kwiatów przed pomnikami twórców naszej niepodległości. W godzinach południowych na pl. Piłsudskiego, przed Grobem Nieznanego Żołnierza, odbywały się główne uroczystości państwowe z udziałem Prezydenta i władz naszego państwa. Uczestniczył w nich także prezydent Litwy Gitanas Nausėda.

Około godziny 14 z Ronda Dmowskiego rusza po raz kolejny Marsz Niepodległości. Trasa jak zwykle. Al. Jerozolimskie, Most Poniatowskiego i zakończenie na błoniach przy Stadionie Narodowym. Od godziny 12 na pl. Defilad i wokół ronda gromadzą się warszawiacy i wiele osób z innych regionów Polski, a także Polacy mieszkający poza naszymi granicami. Pełna reprezentacja wiekowa. Wiele rodzin wraz z dziećmi, często udekorowanymi biało-czerwonymi kwiatami. No i morze biało-czerwonych flag. Policja nie podała liczby uczestników Marszu, ale można szacować, że było około 100 tysięcy osób. Marsz trwał ponad dwie godziny.

Przed Marszem

Na trasie Marszu

TVP informuje, że wojska ukraińskie zajęły Chersoń.

Stadion Narodowy został zamknięty. Powodem jest obawa o zawalenie się dachu nad stadionem. Na jednym z elementów konstrukcji podtrzymującej dach zaobserwowano pęknięcie. Projektantem stadionu była firma niemiecka, a realizatorem projektu firma włoska. Właśnie niedawno minął dziesięcioletni okres gwarancji.

12 listopada. W sanktuarium Świątyni Opatrzności Bożej w Wilanowie odbył się uroczysty pogrzeb trzech pierwszych prezydentów Rzeczypospolitej na uchodźstwie: Władysława Raczkiewicza (w latach 1939–1947), Augusta Zaleskiego (1947 – 1972) i Stanisława Ostrowskiego (1972 – 1979). Prochy prezydentów zostały przewiezione z Wielkiej Brytanii, z Cmentarza Lotników Polskich w Newark.

13 listopada. W Myślenicach, na kierowcę oczekującego pod kościołem na biskupa R. Chrzęszcza napadł mężczyzna zadając mu dwa ciosy ostrym narzędziem, w głowę i w klatkę piersiową.

14 listopada. W Indonezji na wyspie Bali odbyło się spotkanie prezydenta USA Joe Bidena i prezydenta Chin Xi Jinpinga. Wygląda, że trwające ponad 3,5 godzinne rozmowy przebiegały w atmosferze rzeczowej. Prezydent J. Biden powiedział „...świat oczekuje od Stanów Zjednoczonych i Chin, że odegrają kluczową rolę w rozwiązywaniu globalnych wyzwań, od zmian klimatycznych po brak bezpieczeństwa żywnościowego”. Zgodzono się, że akcja zbrojna Rosji jest nie do przyjęcia. W sprawie przyszłości Tajwanu obie strony prezentują inną wizję.

Komisja Europejska żąda od Polski wycofania się od stycznia z obniżenia stawki VAT do zera na gaz ziemny i nawozy sztuczne. To oznacza, że utrzymanie dotychczasowej tarczy antyinflacyjnej wiązałoby się z kolejnymi sankcjami finansowymi dla Polski.

Zmarł Jerzy Połomski w wieku 89 lat. Aktor i artysta estradowy, piosenkarz, śpiewający ciepłym barytonem. W latach 60 i 70 wylansował wiele piosenek, które także obecnie są przypominane i słuchane z przyjemnością: *Cata sala śpiewa z nami, Daj, Bo z dziewczynami, Nie zapomnisz nigdy* i wiele innych. Śpiewał także piosenki z przedwojennego repertuaru: *Kiedy znów zakwitną białe bzy, Każdemu wolno kochać, Młodym być, Szkoda twoich łez*. Odnosił te sukcesy poza naszymi granicami, np. w Bułgarii i Szwajcarii. Zawsze elegancki, zawsze sympatyczny.

Fot. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/07/Jerzy_Polomski_piosenkarz2_%28cropped%29.jpg/800px-Jerzy_Polomski_piosenkarz2_%28cropped%29.jpg

15 listopada. Na Bali rozpoczyna się szczyt G20. To będzie wyjątkowo trudny szczyt ze względu na napięcia polityczne, kryzys żywnościowy i energetyczny oraz ze względu na napaść zbrojną Rosji na Ukrainę i pojawiające się zagrożenie nuklearne. Według agencji Reutersa w szczycie wezmą udział przywódcy Indonezji, USA, Chin, Niemiec, Francji, Włoch, Wielkiej Brytanii, Turcji, Kanady, Indii, Australii, Japonii, Korei Południowej, Argentyny, RPA i Arabii Saudyjskiej oraz - wirtualnie - prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski. Z UE obecni będą szefowie Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej. Z Rosji i Meksyku przybędą szefowie MSZ. Nie jest jasne, kto będzie reprezentował Brazylię.

Rosjanie przeprowadzili zmasowany, o niespotykanej skali atak z wykorzystaniem rakiet i dronów na ukraińską infrastrukturę. Wiele miejscowości zostało odciętych od dopływu prądu.

W ziemi hrubieszowskiej, w miejscowości Przewodowo, położonej około 7. kilometrów od granicy z Ukrainą rakietą uderzyła w suszarnię kukurydzy. Dwie osoby zginęły. Przyczyną tragedii była prawdopodobnie zabłąkana rakietą, rosyjska lub ukraińska. Do późnych godzin nocnych odbywały się posiedzenia rządu i narada w BBN. Prezydent RP przeprowadzili szereg rozmów z przywódcami państw zachodu i z NATO.

16 listopada. Prezydent zwołał Radę Bezpieczeństwa Narodowego. Na posiedzeniu Sejmu premier M. Morawiecki dokładnie poinformował o wczorajszym tragicznym zdarzeniu. Mówił, że nie był to intencjonalny atak ze strony Rosji, że na ziemię polską uderzyła rakietą produkcji rosyjskiej, ale prawdopodobnie wystrzelona przez obronę ukraińską. Także w takim przypadku odpowiedzialność za to wydarzenie ponoszą Rosjanie.

Uniwersytet Oxfordzki opublikował artykuł o wpływie miodu na czynniki ryzyka kardiometabolicznego. Dostne spożycie na czczo miodu zmniejsza glukozę, całkowity cholesterol, LDL-C, trójglicerydy i ALT oraz zwiększa HDL-C, IL-6 i TNF- α . Pewność wpływu spożycia miodu na HDL-C jest wysoka, wykazał systematyczny przegląd i metaanaliza przeprowadzone przez zespół badaczy z University of Toronto oraz Toronto 3D Knowledge Synthesis and Clini-

cal Trials Unit. Mediana dziennej dawki miodu w niniejszym badaniu wynosiła 40g, co odpowiada około 2 łyżkom stołowym.

<https://academic.oup.com/nutritionreviews/advance-article/doi/10.1093/nutrit/nuac086/6827512?login=false>

23 listopada. Rosja kontynuuje zmasowane ostrzeliwanie rakietami infrastruktury cywilnej, a także budynków mieszkalnych Ukrainy. Warunki życia mieszkańców stają się bardzo, bardzo trudne. Brakuje prądu, brakuje ciepła, brakuje dostępu do wody, a nadchodzi zima.

Parlament UE podjął rezolucję, w której uznaje Federację Rosyjską za państwo sponsorujące terroryzm i stosujące środki terroru.

Boris Johnson w wywiadzie udzielonym portugalskiej stacji CNN powiedział, że Francja aż do ostatniej chwili nie dopuszczała myśli, że wybuchnie wojna, a rząd, a rząd Niemiec uważał, że jeśli agresja ma nastąpić, to lepiej, żeby wszystko szybko się skończyło, a Ukraina się poddała.

25 listopada. Przedstawiciele rządu zapowiedzieli, że w przyszłym roku dla gospodarstw domowych oraz podmiotów wrażliwych ceny gazu netto będą zamrożone na poziomie tego roku. Komisja Europejska zażądała przywrócenia stawki VAT. Rząd proponuje, aby ten VAT zwrócić tym, którzy wykorzystują gaz do ogrzewania, z zastosowaniem kryterium dochodowego

Przy aktywnym udziale Polski uformował się większościowy blok państw UE dążący do wprowadzenia maksymalnej ceny gazu, obowiązującej w Unii Europejskiej. Przeciwni tej regulacji są Niemcy i Holendrzy. Ponieważ nie mogą zablokować tej inicjatywy zgłoszono, by cenę maksymalną ustaliła Komisja Europejska. Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen zaproponowała cenę maksymalną (275 euro za MWh) około dwukrotnie wyższą od obecnej ceny, a to by oznaczało rozwiązanie bardzo korzystne dla Niemiec, praktycznie równoznaczne z brakiem tego ograniczenia. Tak wysokie ceny gazu, kraje bardzo zamożne, takie jak Niemcy i Holandia, są w stanie przenieść bez strat dla gospodarki. Dla większości krajów taki wzrost byłby rujnujący ich gospodarkę.

Niemcy kilka dni temu zaoferowały rozmieszczenie dwóch niemieckich baterii systemu Patriot w rejonie wschodniej Polski, przy granicy z Ukrainą. Rząd polski wyraził zadowolenie z tej propozycji i zaproponował, by te wyrzutnie Niemcy przekazały Ukrainie. Za takim rozwiązaniem przemawiają następujące względy. Rozmieszczenie ich w zachodniej Ukrainie chroniłoby ten obszar przed atakami rosyjskich rakiet i ułatwiłoby zestrzelenie rakiet zmierzających w kierunku Polski, bez obawy, że Polskę obciążono by odpowiedzialnością, że rozpętała III Wojnę Światową, w przypadku gdyby szczątki rakiety Patriot wylądowały na terytorium Rosji lub Białorusi.

Wczoraj w Warszawie rozpoczęły się dwudniowe obrady Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE. Głównym tematem jest kryzys spowodowany agresją Rosji na Ukrainę i konsekwencje wynikające z tej agresji. W obradach OBWE nie wzięli udziału przedstawiciele Rosji i Białorusi, gdyż Polska nie wpuściła ich na teren naszego Kraju.

Była kanclerz Niemiec Angela Merkel w wywiadzie udzielonym dziennikowi „Der Spiegel” powiedziała „Niemcy nie powinny być pierwszym krajem, który wysyła najnowocześniejsze czołgi ponieważ w Rosji nadal można z Niemcami stworzyć dobrą atmosferę.”

26 listopada. Polska wygrała 2 : 0 mecz z Arabia Saudyjską.

30 listopada. Polska przegrała z Argentyną 2 : 0, ale dzięki korzystniejszej relacji bramek zdobytych i straconych, zakwalifikowała się wraz z Argentyną do dalszej fazy rozgrywek.

2 grudnia. Wczoraj zakończyło się przewodnictwo Polski w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Przewodniczenie przypadło nam w roku agresji Rosji na Ukrainę. W znacznym stopniu dzięki naszym staraniom uformował się dość szeroki front poparcia Ukrainy. Teraz przewodnictwo w OBWE przejmuje Macedonia Północna.

Dzisiaj w polskim Sejmie pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022.

Nie udało się przyjąć uchwały uznającej Rosję jako kraj wspierający terroryzm. Posłowie opozycji nie wzięli udziału w głosowaniu i zabrakło quorum.

4 grudnia. Barbórka. Święto Górników. W Polsce do połowy przyszłego roku ma być utrzymana zerowa stawka VAT na podstawowe produkty spożywcze.

7 grudnia. Do portu w Gdyni zawinął statek z pierwszą transzą koreańskich czołgów K2 i armatohaubic K9. Dalsze dostawy będą realizowane w przyszłym roku. Przewiduje się przejście produkcji tej broni przez polski przemysł zbrojeniowy. W przyszłym roku do Polski zostaną dostarczone koreańskie samoloty FA-50. Zastąpią przestarzałe samoloty MIG.

Polska dodatkowo zamówiła w Stanach Zjednoczonych 116 czołgów M1A1 Abrams i pojazdy towarzyszące. Są to czołgi używane, ale w pełni zastąpią czołgi PT-91 Twardy przekazane Ukrainie. Dostarczona też będzie amunicja, około ćwierć miliona sztuk. (Uprzednio Polska zamówiła 250 czołgów Abrams w najnowszej wersji M1A2 SEPv3 Abrams. Dostawa ich do Polski nastąpi do 2026 roku.)

9 grudnia. Wieczorem, w Warszawie zaczyna padać śnieg. W Polsce południowej i wschodniej obficie sypnęło śniegiem. Według prognoz ma być śnieżnie i prze kilka dni mroźnie.

W Niemczech aresztowano ponad 20 osób. Podobno szykowali zamach stanu i mieli powołać w Niemczech monarchię. Zdarzenie to odbierane jest w kategoriach kabaretowych.

Znacznie poważniejszym wydarzeniem jest wykrycie korupcji w szeregach osób pełniących znaczące funkcje w Unii Europejskiej. Pod takim zarzutem została aresztowana wiceprzewodnicząca Parlamentu UE Eva Kaili oraz kilka innych osób w tym sekretarz generalny Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych. Katar im płacił za budowanie korzystnego wizerunku przed mundialem. Pani wiceprzewodnicząca mocno atakowała Polskę za brak praworządności.

Po zwycięstwie piłkarzy Maroka w meczu z drużyną Portugalii, ponownie we Francji i Holandii emigranci z Afryki wywołali burdy w kilku miastach.

13 grudnia. 41 lat temu, o północy z soboty na niedzielę, 13 grudnia 1981 roku, generał W. Jaruzelski ogłosił wprowadzenie stanu wojennego na obszarze całego kraju.

Redakcja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia poprawek, skracania oraz rezygnacji z opublikowania pracy bez podania przyczyn. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” i Redakcja Wiadomości KSN nie ponoszą odpowiedzialności za treść prac i osobiste poglądy autorów. Polemika z autorami możliwa jest przez przesłanie listu do Redakcji.

Wiadomości KSN Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: Małgorzata Kaczyńska, Wojciech Pillich, Janusz Sobieszczęński, Krzysztof Weiss.

Redaktor naczelny: Janusz Sobieszczęński,

opracowanie techniczne: Ewa Sobieszczęńska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, KSN NSZZ „Solidarność”

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: ksn@solidarnosc.org.pl ; strona www: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn> ;

„Wiadomości KSN” są dostępne on-line na stronie internetowej KSN pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn/pl>